

E könyvnek ezen évi kiadás-
 sa, ezen példányos kiadás,
 csak a pápai sef. collé-
 gium könyvtárában van
 meg. Második kiadása
 1682. Debreczen, amely-
 ből már több példány ma-
 radt fel. / Lásd Szabó Rá-
 sóly: "R. M. K." 1220 és 1280k)
 Mészáros József,

HEGYES ÖSZTÖN

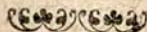
A' Sáránnak Angyala.

Kinek

Az Isten választotti ellen való
 külömb külömb *praktikai* fel-fe-
 deztetnek, és azok ellen s' azo-
 kon lehető diadalomnak mind módgyai s'
 mind eszközei nagy részben, Szent Pál
 2 Corinthusban írt levelének 12-dik ré-
 szének, 7, 8, és 9-dik verseiből csinálta-
 tott öt idvességes PREDIKATIOK-
 BAN előadattatnak

KABAI BODOR GELLERT

Debreczeni Lelki Tanító által.

MITHRAS GYULA

Sárospatakon

DEBRECZENBEN,

Nyomtatta ROSNYAI JÁNOS
 M. DC. LXXVIII.

Nemzetes és Becsülletes

RIMA-SZOMBATHI SZABO PAL URAMNAK,

Debreczen Városának edgyik becsülletes
lakosságának, nekem a' Christusban jó akaró

Atyámfiaának, ő kegyelmének, kegyelem és bé-
keffég a' minden kegyelemnek Istenétől!

Becsülletes Szabó Pal Uram, hogy er-
gemet az Isten ez ött Prédikációcskáknak öfve
fzedegetéfére s' el-prédikállására-is fegélet:
kegyelmedet peniglen azoknak kedvellésére: és hogy
világ eleiben-is jöh:thének, maga meg-fzoritásával-is
a' költség adáfra, mondgyuk mind a' ketten: Nemné-
künk Uram, nem nekünk, hanem a' te nevednek ad-
gyad a' dicsőfféget, a' te irgalmasságodért és te igazságo-
dért, Solt. 115. v. 1. Az Ur Isten kegyelmedet velem
edgyütt fegéllye ez után-is fok idvességes dolgoknak
végben vitelére, s' ezeknek olvalását-is fordítsa az Ur
a' kegyelmed lelkének örökké való bóldogfágára,
AMEN! Irám DEBRECZENBEN, 12. August.
M. DC. LXXVIII.

*Kegyelmednek szíves jó akaró Attya-fia
az Ur szerelmében,*

KABAI B. GELLERT,
D. L. P.

A' SATAN KISIRTETIRÜL való első PREDIKACIO.

TEXTUS.

2 Cor. 22. ý. 7, 8, 9. *Adatott énnekem hegyes ösztön,
melly az én testemben ragadott, a' Sátánnak Ang yala,
hogy engemet csapdósna, hogy felettéb el ne hidgyem
magamat. Ezért háromszor könyörgöttem az Urnak
hogy én töllem el-távoznék, Es azt mondá nekem:
Elég néked az én kegyelmem: mert az én erőm erőtlens-
ség által végeztetik-el.*

A Lovon járó értelmes embernek
helyes szokása az, hogy valahányszor az ő
lovát fenyesen fel-öltözteti, s' reá fel-ül,
erős zabolát vét a' lóva fájában, hogy mód
nélkül el ne hidgye magát. s' Erről-is mondgya Dá-
vid, hogy ha a' lovaknak állokat meg nem soritod zabo-
lával és fékkel, nem engednek tenéked, Solt. 32. 9. Ol-
lyanok vagyunk mi, azt mondgya Luther Márton,
mint a' Lovak, és az Isten, mint a' Lovag, a' ki rajtunk
ül: s' valahányszor azért ő Felfege bennünket kivált-
képpen való javaival Szeret, és az ő áldásiban, mint meg
annyi fenyes öltözetekben, fel-öltöztet, zabolát
vét szájunkban, hogy szájunkon ne járjunk,
fel ne fuvalkodgyunk, és maga ellen, a' minket
meg-ékesítő Szerelmes Istenünk ellen, harvat ne emel-

A 2

ly üng

lyünk. E' dolgot rajzolgattya minékünk a' Szent Lélek ebben a' leczkében. Mert ugyan-is minek-utánna ide fellyeb meg-mutogatná az Apostol, mi módon az Isten ötet ez előtt mint edgy tizen négy estendővel elragadta volna fíntén az harmadik éiglen, és ott halott volna ki-mondhatatlan becédek, azt veti őstón utánna, hogy az Isten igen meg-zabolázta ötet, hogy valamik éppen magát el ne hinné: mert hegyes őstón adattatott néki, a' melly az ő testében ragadott, a' Sátánnak Angyala, hogy csapdosná őtet: s' meg-is jelenti, hogy és mint viselte magát annak terhe alatt, azon maga vífelésének ki-menetelivel edgyütt.

Innen a' leczkének három részei vadnak.

I. Beélli az Apostol, miképpen ő meg-zabolázott legyen, mikor néki az Isteni jelenések történet, hogy magát el ne hinné, ez igékben: *Adattott nekem hegyes őstón, melly az én testemben ragadott, a' Sátánnak Angyala, hogy engem csapdosna, hogy felettéb el ne hidgyem magamat.*

II. Meg-jelenti azt-is, mint viselte legyen magát a' néki adattatott zabola és akadály alatt, a' mid őn azt mondgya: *Ezért háromszor könyörgöttem az Urnak, hogy el-savoznék én töllem.*

III. Illyeten maga vífelésének ki-menetelit adgya elő, ez igékben: *Es monda nekem: Elég te néked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtelenség által végeztetik-el.*

Lássuk most az első.

Ablan ezek vadnak rendel: 1. Mi módon zabolázta-

lázott-meg az Apostol, hogy magát el ne hinné, e' főokban: *Adattott nekem hegyes őstón, melly az én testemben ragadott, az az:* Ugyan belé begezdetett. 2. Mi volt az az hegyes őstón, a' melly által meg-zabolázott, a' mid őn azt mondgya: *A' Sátánnak Angyala, vagy: a' Sztán Angyal, mint a' Görög ige tartja.* 3. Mi végre adattott ez ő néki, ezekben a' főokban: *Hogy úgy mond csapdosna engemet, hogy felettéb el ne hidgyem magamat.* Holott-is kétfőre vigyáz. (1) Mi vége volt a' Sátán Angyalának, mint meg annyi hegyes őstónnak, a' Pál oldalában való begezdetésének: tudni illik, hogy csapdosná őtet. (2) Ennek ímét mitsoda vége volt: tudni illik, hogy a' Pál a' mennyei látásokkal el ne hinné magát.

I. KÉRDÉS: *Ki lehetet ez a' Sátánnak Angyala, a' ki Pálnak adattatott, mint valami testében begezdetett hegyes őstón?*

FELELET. Némellyek magyarázzák azokra a' gonosókra, a' mellyek követtek az Apostolt a' néki történt mennyei jelenések után. Sátán Angyalának pedig ez okáért mondgyác, hogy a' Sztántól fármaztanak. Némellyek ímét magyarázzák az Apostolnac ellenségeire, minéműec voltanac: [1] *Elymas a' Páphus hígetében, Csel. 13. v. 8.* [2] *A' Sidók Antiochiában, Iconiumban, Thessaloniciában s' egyébűtt.* [3] *Örvös Demeter Ephesusban, Csel. 19. v. 24-40.* [4] *Hymeneus és Alexander és a' több sok hamis Apostolok edgyütt-is másűtt-is, kiket ebeknek és hamis kúfoknak, sőt ugyan Christus keresztinek ellenségeinek mond az Apostol, Phil. 3. 2-18.* Ezeket pedig Sátán

Angyalinac azért mondgyác lenni, hogy nyilván mindnyájan a' Sátánnac követői és eszközei vóltanac. Ez is az cka nyilván, hogy Elymast ugyan *Ördög fiának* nevezi az Apostol, *Csel. 13. v. 10.* mint Urunk Judást *Ördögnek*, *Ént Jan. 6. v. 70.* és a' mennyei igasfaggal ellenkező Sidókat *Ördög atyául valóknak*, *Jan. 8. 44.*

Némellyec magyarázzac magára a' pokolbéli Ördögre, a' ki az Apostolt fok-képpen kiseríté a' mennyei látások után. Ez mind *Sátán Angyal*: mert az Istennek és az ő hiveinac ellenfege, *1 Pet. 5. v. 8.* s' mind pediglen *Sátánnak Angyala*, mert az Ördögöc Fejedelménec ki-bocsáttatott követe, ama' állalínac formája serint, mellyben Idrévitönc Ördögöt nevez, és annak Angyalokat tulajdonit, *Matt. 25. v. 41.* Ez a' magyarázat igen tetőic nekem: mert a' lecczkenec folyása erre inkább mutat, s' így is értem a' dolgot, hogy noha amaz meg-említett istentelen latrok fokot faggaták a' hegény Apostolt: mind azon-által maga is a' Sátán az oldalában vólt, és őstromlotta őtet, ha valami módon valami Isten ellen való gonosflágra vihette. De, ki adta azt az ő oldalában? Mint fő ok, az Isten: mert ugyan is, a' mint hogy *főbra is* az Isten engedelme nélkül nem mehet, így bizonyára Ént Pálra sem különben, hanem azon Isten engedelme által.

II. KERD. *Mi okon nevezeték ez a' gonosf lélek hegény őstönnek, s' még pedig olyannak, ki az Apostol testében ugyan belé ragadott?*

FELEL. Rövid főval, hegény őstönnek azért nevezeték, mert mint az hegény őstön, vagy tövis, burdallja, sértegeti, és lelkében fok keserves fájdalommal illeti

illeti vala az Apostolt. Belé ragadott őstönnek pedig azért: mert úgy hozzá avatkozott vala az Isten emberéhez, hogy magátul hegény maga erejével semmiképpen el nem fordithatta vala. Könörgött edgynéhányor ellene; de bizony még sem mozdult a' Sátán csak edgy lépésre is. El-hísem mindazonáltal, hogy a' könnyörgés furkálta és sértegette őtet is.

III. KERD. *Mitsoda testét érti azon az Apostol, a' mellyben ragadottnak mondgya a' Sátánnak Angyalát?*

FELEL. Nem annyira érti az ő tulajdon-képpén való testét, melly az ő lelkénec földi hajléka és látora vala, (noha ennek is elég fok nyughatatlanfagot szerzett, mint az Apostol maga azokat fámlállyá, *2 Cor. 6. v. 4. 5.* és ísmét, *cap. 11. v. 23-28.* s' világos példát is hoz szent Lukács elő, *Csel. 16. v. 16-19.*) mint az ő romlott természetnec az ujjá sületés által még meg nem gyógyult részét: mert az is az irásban testnec nevezeték. Lald *Rom. 7. 18. versét*, holott az Apostol maga testnek mondgya a' maga ujjá sületetlen részét, s' ezt is érti, a' mint mondám a' mi lecczkenkben, a' kibén a' Sátán ugyan belé ragaszkodott. *De miért valyon?* Fel. AZÉRT, mert ez által a' rész és test által hadakozic a' Sátán az embernek lelke és ujjá sületett rész ellen, mint ezt az Apostol ő maga tanította, *Gal. 2. v. 17.* *A' test u. m. kíván a' lélek ellen*, az az: az ujjá sületetlen rész kíván az ujjá sületett rész ellen.

IV. KERD. *Mitsoda lehetet az a' Sátán csapdosása, mellyel mondgya az Apostol, hogy a' Sátán csapdosá vala őtet?*

FELEL. I. Vóltanac azok a' veszedelmek és nyughatat-

6 A' SATAN KISIRTETIRŐL

hatatlanságoc, melyeket a' Sátán űerze ő nekia' sok hamis emberek által, mint Idvezítőknék-is, hogy a' Sidóc meg-ölnéc őtet, *Jan. 8. v. 40-44.* és hogy Judás-is el-árulna őtet, *Jan. 13. v. 2.* 2. Vólt az a' csapdofas nyilván a' Sátánnac valami büinre való kifizetése; de mitsoda büin lótt légyen, Isten tudgya, én nem tudom, mivel az írásban ki-fejezve nincsen. Azt el-hísem, hogy természetéhez képest kifizette valamely kiváltképpen való gonosra, mint Evát, hogy a' megtiltott fának gyümölcséből ennék, *Ter. 3. v. 1-6.* Jobbot, hogy az Istent semtől semben meg-átkozná, *Job. 1. v. 11.* és: 2. v. 5. ezeken kívül penig a' mi Urunkat, hogy őtet fertelmes Lelket, le-borulván imádná, *Matt. 4. 9.* E' pedig a' Pál kifizetése a' Sátán indulatjából azért lótt, hogy el-veőne a' Pál: de a' bölcs és minden gonosbúl jot ki-hozható Istennek bent akarattjából azért, hogy a' Pál a' mennyei jelenésekkel el ne hidgye magát, hanem inkább a' Sátánnac kifizetiből nyavalyás voltát meg-ismérvén, alázza-meg magát, és ilyenképpen tartassék-meg az örök életre; a' melly hogy ugy-is lótt.

TANUSAG.

I. Az Istentől engedtetik az ottan ottan a' Sátánnak, hogy csapdofsa, az az: terhes és veszedelmes kifizeteteckel gyakorolgya az embereket. Mert Isten engedte vala a' Sátánnak, hogy csapdofná a' Pált.

II. Va-

I. PREDIKATIO.

II. Valahol az Istenek kivált-képpen való ajándéki vadnak, közel vagyon ott a' Sátán-is az ő kifizetivel. Mihelyen a' Pál a' mennyei jelenéseket vővé, nézd! menten ott terme a' Sátán-is az ő kifizetivel. Innen vagyon az, hogy a' melly emberben az Istennek nagy ajándéki vadnak, azon emberben ellenben nagy fogyatkozások-is találtnak.

III. Noha az ördög gonosra kifizirti ugyan az embert: tistti mind-az-által a' keresztyén embernek, hogy az ördög kifizirtetis a' maga meg-alázására és meg-térésere fordítsa.

IV. Hatalmaban vagyon Istennek, hogy a' méregből-is Orvosságot csinállyon, és az ördögöt, a' ki minden nap lelkünk veszedelmét kóholgya, lelkünk Orvos Doktorává tegye. Nézd, mikor az ördög el-akarná a' Pált vesztetni, természeti és szándéka ellen, meg-gyogytá őtet. Isten dolga vólt ez.

V. Még az Istennek valasztotti-is, akár minéműek legyenek, nem egészen üres-

B

sek.

sek, ez életben a' Satannak kisírtetitül, kiváltképpen mikor arra az időre jutnak, mellyben ostan a' Satannac kisírtetit bévehetik. Meg-tetfzik ez:

1. A' szent Pálnak, ez Isten választott edénnyének példájából, melly a' leczkében vagyon. 2. Több írásbéli helyekből és példákban. Ide való a' mi első süléinknek példájok, kiket is bomorúan meg-kísírté a' Sátán, *Ter. 3. v. 1-6.* Jóbot is így kísírté meg, noha az Isten el-válastotta, Iót el-hitta és meg-is bentezte vala az életre, *Jób. 1. és 2-dik részeiben*, a' mint írva vagyon. Ide való a' Christushnak Tanítványinak is példájok, mert azokat ugyan meg-kérte volt az Istenről, hogy meg-rostálná őket, mint a' gabonát, *Luc. 22. v. 31.* Ezt a' Tudományt erőssíti bent Péter, mikor a' Sátán felől, azt mondgya: *hogy mint az ordító Oroslán jár két séllet, keresvén a' kőt be-nyelhesse*, *1 Pet. 5. 8.*

O K A I.

I. Mert még a' Paradicsomban meg-jövendöltetett az az Isten választotti felől, hogy őket a' Sátán ebben az életben fokosor meg-sarkallaná. *Az Ájsónyi állat magva*, azt mondgya Isten az ördögnek, *meg-rontya te nekéd a' te fejedet: te pedig mardosod az ő sarkát*, az az: nyavalyákat szerzél neki, és az ötet követőket ostromlod, *Terem. 3. v. 15.*

II. Mert ezekben a' kísírtetekben végeződik-el edgy rétről az a' lelki nemes harcz, mellyet az Isten választottinak el kell ez életben végezniük, hogy az élet-

nek koronájára juthassanak. Erről az harczról szól az Apostol, mikoron azt mondgya: *Nincsen nekünk tusa: kodásunk a' test és a' vér ellen, hanem a' birodalmok ellen* az az: az ördögök ellen, *Eph. 6. 12.* ugyan ezt említi maga példájában, mikoron azt mondgya: *Amaz nemes harczot meg-harczoltam*, *2. Tim. 4. 7.* Ezen harczban mondgya Idvezitők ama' gyönyörűséges sententiákat, *Légy hü mind halálig, és nekéd adom az életnek coronáját*, *Jel. 2. 10.* *A' ki győzedelmes lesz en, ültetem azt az én Királyi székemben*, *Jel. 3. 21.*

III. Mert nem mindenűt üressék az Istennek választotti az hamis Prophétáktól, hamis Christusoktól, és a' bűnre kísírtetők lok istentelen emberektől, a' mint maga jövendölte Idvezitők, *Matth. 24. v. 24.* Azok pediglen az ördögnek első őzei, *Ján. 8. 44.* s' Innen mondgya maga-is az Apostol, hogy amaz bűnnek emberének-is, az Antichristushnak, el-jövele lenne a' Satannak hatalmas ereje által, *2 Thess. 2. v. 9.*

IV. Mert a' Sátán még a' mi Urunk Jesus Christust is, a' választottaknak Urát, meg-kísírté ebben az életben, *Matt. 4. v. 1-10.* s' *Nem fellyeb való a' Tanítvány az ő Mesterénél*, *Matt. 10. v. 24.*

V. Mert a' Sátán kísírteti is azoknak a' nyomorúságoknak köziben valók, a' mellyeket ez életben szenvedniük kell, az Isten választottinak. Innen mondgya Idvezitők Peternek: *Simon, Sion, imé a' Sátán meg-kért titeket, hogy meg-rostálna mint a' gabonát*, *Luc. 22. v. 31.* Szent János is azért kiált a' földnek és a' tengernek lakolinak az ördögtől való szenvedéseket látván, *Jaj, ugy mond a' földnek és a' tengernek lakos-*

nak, mert le-szállott az ördög ti hozzátok, nagy haraggal tellyes, úgy-mint ki tudja, hogy kevés ideje vagyon, Jel. 12. v. 12.

VI. Mert ifzonyu nagy kívánsággal kívánnyá az Sátán az Isten választottinak veszedelmeket, s' ez okáért, míg ideje vagyon hozzá, nem hadgya őket minden kifizetés nélkül. Lásd, 1 Petr. 5. 8.

HASZNÁI.

I. Tanítás. Tanúlluk-meg hát innét. (1) Hogy nem csak a' meg-vettettek kifizetnek ez életben az ördögüül, hanem az Istennek választotti-is. Innen, a' választottaknak mondgya inkább az Apostol, hogy harczok és tufakodások vagyon az ördögökkel, Eph. 6. v. 12. mint sem a' meg-vettetteknek, a' kik nem tufakodnak az ördöggel, hanem annak akarattját teszik inkább, Jan. 8. v. 44. Bizony szent Péter-is nem annyira hadgya a' meg-vettetteknek, hogy vigyázzanak a' Sátán ellen, (tudván, hogy azok immár a' Sátánié,) mint a' választottaknak, 1 Petr. 5. v. 8.

(2) Hogy ebben az életben nem mindenekben hasonló az Isten választottinak állapottok, ahoz az állapothoz, melly követi őket a' jövődő életben, mert ebben az életben nem üressék ők az ördögnek minden kifizetisül: De a' jövődő életben semmi kifizetést nem fognak énnedni. Boldogok az halottak, mostantól fogvan, kik az Urban halnak-meg, — mert meg-nyugosznak az o' fáradságoktól, Jel. 14. 13.

(3) Valamint hogy az Istennek választotti nem lehetnek minden or-bátorlágosok az ördögnek kifizetési felől,

felől, mint ha az ő reájok soha nem jüene, így fíntén edgy sincs az Istennek választotti közzül, a' ki attól egészen bátorlágos lehetne, az időben tudni illik, mellyben immár a' Sátánnak kifizetési elméjében veheti. Meg-kifizti az ördög a' gyengét, fíntén úgy mint az erőflet, és ezt-is úgy fíntén, mint amaszt. Tudgyuk hogy meg-kifizte Evát, s' az után ő általa Adámot-is. Meg-kifizte Dávidot, Salamont, Jóbot, a' Christus tanítványit, de végre meg-kifizte magát-is, az ördöcké elő mindenható Istent, a' mi Uruk Jéhus Christust.

(4) Az apró gyermekek az ő Annyok méhében, vagy Annyoknak emlőjökön jollehet testekben s' életben a' Sátántól meg-károsíthatnak: mindazonáltal gonoszra nem kifizethetnek, mert az ő idejekre nézve nem alkalmatosok még arra, hogy meg-kifiztesenek. Az elme mindazon által mindenkor gondol valamit, ha igaz, a' mint Comenius János mond, s' nem tudom, mit tehet az ördög a' csecsemő gyermek elméjében?

KERDE: Vallyon mikor sokta az ördög leg inkább kifiztet alá venni az Isten választottit?

FELEL. [1] Mikor magokat magánoson kapja. Így kifizte-meg a' ravas lélek Evát: mert nem vala akkor Evával Adám, Ter. 3. v. 1. Így kifizte-meg Urunkat-is az Ur Jéhus Christust: mert ő vele sem vala a' pusztában még csak egy ember-is, Matt. 4. v. 1-10.

[2] Mikor esében vésti, hogy az Istennek választotti valami nagy szükségben, mint éhségben, somjúságban, s' meztelenségben vadnak. Így kifizte-meg Izveztöinket, mikor a' negyven napi böjt után meg-éhezett

vala, *Matt. 4. v. 2.* [3] Mikor látta, hogy az Isten kiváltképpen való ajándékot küldte vélek. Így kiseríté szent Pált, a' mi jó Apostolunkat; mert látta, hogy az Isten szép mennyei jelenéseivel áldotta volna-meg őtet, *2. Cor. 12. v. 4.* [4] Mikor minden tiestefleges munka nélkül, henyelésben találta őket. Ad ő olyankor munkát elejekben; de roszat. Illyenkor kiseríté-meg Dávidot, és paráznaságban-is ejte, *2. Sam. 11. v. 2, 3, 4.* [5] Mikor olly helyen találta őket, az holott az igazságról való vallás-tétel felelemmel és vesedelemmel tellyes. Illyenkor kiseríté-meg Pétert a' fő Pap udvarában, s' meg-is tagadtatá véle háromszor a' Meltet, *Matt. 26. v. 69-74.* [6] Mikor rosz társaságban kapja őket. Hajtja őket akkor az hitetleneknek cselekedetekre. Így kiseríté-meg Salamont a' sok hitván Asszony emberek között, s' bálvány imádóvá is tövé, *1. Kir. 11. 4, 5.*

II. *Feddés.* Vétkeznek e' Tudomány ellen, minek-okaért meg-is feddettetnek, három rendbéli emberek.

1. A' kik a' Sátánnak felebarátságokon forgó kiserítetiből, roszul itélnek felebarátságok felől, mint ha megvettettek volna, vagy még magok felől-is a' magokon forgó kiserítetekből balúl gondolkodnak; mint ha megvettettek volnának, mert a' Sátánnak kiserítetétől nem lehetnek üressék ez életben még az Istennek választottai. Mit itél az illyen bal itéletű goromba ember, a' mi első küleink felől, Jobb Pátriárcha felől, Dávid és Salamon Királyok felől, és a' Christus tanítványi felől, kiket erősen meg-ostromla a' pokolbéli Ördög? Sőt mit

mit itél maga felől az Ur Jesus Christus felől, kit-is meg-méréslé kiseríteni a' semtelen Lélek? *Summa:* Nem mind meg-vettett ember az, a' kit a' Sátán kiserít.

2. A' kik immérvén magokat Istentől az életre választottaknak lenni, ezen-túl igen bátorlágosok, mint ha őket immár az Ördög soha nem kiseríté, mivel hogy Ők Istennel választott Fiai Leányi, mert nem lehetnek üressék ez életben a' Sátán kiserítetétől az Istennek választott fiai leányi-is. Elég példát hallánk immár ebben a' dologban: de az egész dolognak veleje ez, hogy a' Christust-is meg-kiserítette az Ördög. s' Ha ő Felegét meg-kiserítette, őtet meg-mozdúlhatatlan köbiklának tudván lenni, gondollyuk-e mi, hogy minket meg nem kiserítetne, tudván, hogy a' Christushoz képest porok, hamvak, férgek és ingadozó nád fálak vagyunk? Meg-tanított minket Idvezítőnc, mit várhatunk mind az Ördögtől s' mind az Ördög tagjaitól, míg ez életben vagyunk, mikor azt mondotta: *Ha a' Gazdát Belzebubnak hitták, sokkal inkább az ő háza népét,* *Matt. 10. 25.* Bizony, ha a' Gazdát a' Sátán büntette merce hajtogatni, sokkal inkább meri az ő háza népét.

3. A' kik mikor immár tudgyak, hogy csak meg kell lenni, hogy ez életben az Isten választotti a' Sátántól meg-kiserítessenek, mint ama' vigyázatlan s' fegyvertelen katonác, olyanoc segenyec. Sokan nem vigyáznak az ellenség ellen: sokan lelki tegyver nélkül mezitelenen vetik magokat a' kiserítő eleiben: és bizony sokan ugyan magoc hanyat homlok erekskednek az Ördögnek ostromlái alá. Azt mondod: *Mi hasznában kerül az ember a' Sátánnak kiserítését, ha ebben az életben*

ben tellyességgel üres nem lehet tőle? Felelet. Sok gonosz dolognac kell meg-lenni ezen e' világon: mind azonáltal tehetsége szerint kerülye azokat a' keresztyén ember. Illyen (1) a' botránkoztatás, kirül Idvezítőnk azt mondgya, hogy szükség hogy botránkoztatások legyenek; Matt. 18. v. 7. (2) Az eretnekesség-is, kirül-is sient Pál így szól: Szükség, úgy mond, lenni az hasonlásoknak köztetek, hogy a' kikálhatatosok, azok meg-ismértessenek, 1 Cor. 11. v. 9. mind azon által mind a' botránkoztatást, s' mind az eretnekiséget kerülni kell a' keresztyén embernek. (3) Illyen a' Sátánnak kisírteti-is, kinek-is kerülese felől elég tanúságot ad nekünk az Istennek lelke sient Pál által, a' midőn azt mondgya: Az ördögnek helyet ne adgyatok, Eph. 4. 27. Es másutt: Öltözzétek-fel úgy mond, az Istennek minden fegyverét, hogy meg-álhassátok az ördögnek álnoksági ellen, Eph. 6. v. 11. Szent Jakab által-is, a' midőn azt mondgya: Allyatok ellene az ördögnek, és el-fűt ti töletek, Jac. 4. v. 7.

Azt mondod 2. Nem kell még-is abban igen sorgalmatoskodni, hogy az Isten választotti el-kerülyék az ördögöt, mert őket az el nem fordíthattya?

Felelet. Hallod-e. A' jó hadi vezér bátor által látsa-is, hogy az ellenfeg az ő táborát soha el nem fordíthattya: mindazonáltal, ha teheti, soha bizony meg nem engedi az ellenfegnec, hogy csak leg kisebb kárt-is tegyen az ő táborában. Hát a' jó Kapitány, a' ki a' Várat őri? Altal láttya fokszor, hogy az ellenfeg az ő Várat soha meg nem veheti, mind azon által ebbéli bizodalmasban meg-engedi-e, hogy avagy csak edgy

kún-

kúnnyót-is meg-égeslen az ellenfeg az ő várában: vagy csak leg kisebb csorbát-is csinállyon annak falaiban? Nem, kétség-nélkül, ha teheti: Ember! Örízői vagyunk mi a' mi Lelkeinknek. Meg-engedgyük-e hát, hogy csak leg kisebb kárt-is tegyen bennünk a' kísértő? Ne. Nem fordíthat-el ugyan egészen bennünket, de so' kárt tehet a' lelkünkben. Bűnben ejtethet: és osztán Isten haragjában, s' innét az Istennek fok rendbéli itéletiben: Iőt meg-kisírbíti naponként bennünk bűnünk bocsánattyának, ujja szűltetetésünknek, fiúságunknac, és az Örök életre való el-választásunknac édesíseges érzését: mert mentől több és nagyobb bünt cselekedizic az ember, annál nehezebben érzi bűne bocsánattyát, ujjonnan való íz lettetését, fiúságát, és az Örök életre való el-választását. Innen vagyon, hogy még az Istennek meg-igazított választotti-is nem tudgyák bizonyoson mindenkor, ha idvezülnek-e valaha, vagy soha sem.

III. Intés. Nosza hát. (1) Az ördögötől kísértetvén, ne kételkedgyúnc az Örök életre való választásunk felől, sem pedig felebarátunknac választatása felől, azért, hogy mind ő s' mind mi ottan ottan meg-kisírtetűnc: mert ritkán kerüli-el a' Sátán ostromlalt az olyan ember, a' ki valaha idveffégre mégyen.

(2) Félre tévén a' testi bátorságot, és az ördögütl való békeffegűnknek vélekedését, mint ha mi Isten választotti ő tölle soha meg nem kisírtetűnc, legyűnc bűntelen való vigyázásban, meg-gondolván azt. [1] Hogy az hadi emberne leg első virtusa, ha ferény vigyázó. [2] Hogy az ördög nem nyugfik, míg terhes

C

kisírt-

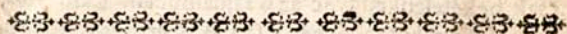
kisírteteckel meg nem próbállya még az Istennek vá-
lastottit-is. Ide néz Idvezítőnknek amaz intése: *Vigyázatok és imádkozások, hogy kísírtetben ne jussatok,*
Matt. 26. v. 41.

(3) Midőn nekünk akarattunk ellen-is szívünkben
lővi kísírtetinek tözes nyilait, még csak edgy-izem-
pillantásig-is ne adgyunk helyt az ő sugallásinak. *Mi-
ért?* 1. Mert Isten kívánnia azt mi tollunk, Eph. 4.
v. 27. 2. Mert rusnya cselekedet volna az Isten vá-
lastottitól, ha ők immár Isten öröksége lévén, csak
leg kisebbik dologban-is meg-edgyeznének az Isten
ellenességivel. Nem héjjában, hogy az Isten ki-veré a'
mi első bűlünk a Paradicsomból: mert meg-edgyez-
nek vala az Isten ellenességével. 3. Mert soha sincsen az
ördögnek olyan tanácsa, a' ki jó leheffen. Bizony csak
azért sem jó, hogy őrdög tanácsa. Innen a' Szent Lé-
lek, a' mit az őrdög vét, *kongolynak* nevezi, Matt. 13.
v. 25. 4. Mert a' ki helyt ad a' Sátán sugallásinak,
maga-is őrdögge lesz az, mint *Judas*, kit őrdögnek
nevez Idvezítőnk, Jan. 6. v. 70. Őrdög atyától való,
mint a' *Sidók*, Jan. 8. v. 44. vagy őrdög fiává, mint
Elymas, Csel. 13. v. 10. 5. Mert az őrdög minden
sugallásit, ha annál tettetelebb-is, egyedül csak a' mi
veszedelmünkre koholta. Keres bennünket azok által,
hogy el nyelleyen, mint Szent Péter taníttya.

(4) Edgynéhánykor-is meg-kisírtetvén, mint Jób,
vagy sokáig-is a' Sátántól meg nem menekedhetvén,
mint a' éegény Pál, a' kísírtetnek bódlog ki-menetel-
telől legyünk jó reménységben: mert mint hogy ez előtt
el nem hadta Isten az őve-it, kik az őrdög-től kísírtet-

tenec

tenek, így bizony ez után sem hadgya-el. Lásd ide
1 Sam. 12. v. 22. Tarsaink nekünk a' kísírtetben az
Istennek többire minden Szentei, sőt tarsunk önnön
maga az Ur Jesus Christus. Ez mind amazokat s'
mind magát ettől a' tistátalan Lélektől meg-abadí-
totta, s' bizony minket-is meg-abadít: és a' mint az
Apostol bennünket biztat, Rom. 16. v. 20. *A' bé-
kességnek Istene meg-romiya a' mi lábaink alatt a' Sá-
tánt hamar.* A M E N!

A SATAN KISIRTETIRÜL

való Második

PREDIKACIO.

T E X T U S.

2 Cor. 12. v. 7, 8, 9. *Adatott nekem hogy yes ösztöm, melyly
az én testemben ragadott, a' Sátánnak Ang yala,
hogy engemet csapdósua, hogy felettéb el ne hidgyem
magamat. &c.*

Ivel a' Sárán a' testben ragadott,
M östönnek mondattatik, könnyű innen azt-
is ki-hozni tanúságul, hogy *olly szorgal-
matos kísírtő a' Sátán, hogy soha el nem
megyen addig az ember mellől, a' kit kísírt, miglen vagy
meg-győzi az embert, vagy meg-győzzetetik tőle.* Meg-
tetizik ez (1) a' leczkéből, melyben mondattatik a'
Sátán testben ragadott hegyes östönnek, az az: ol-
yan meg-átalkodott kísírtőnek lenni, a' ki nem távo-

zik-el egyben addig az embertől, míg nem vagy meggyőzi őtet, vagy meg-győztetik tőle. 2. Több *szent* írásbéli példák-ból-is, minémű [1] a' *első szűlőnk* példája: mert ő mellőlők-is el nem méne addig, míg nem meg-győzé őket, *Terem. 3. v. 6.* [2] A' *Jóbé*, kit-is nem igen tágitá addig, miglen rész szerint meg nem győzteték, rész szerint peniglen nem diadalmkodék: mert reá véve az Istenes Férfiat, hogy ha immar Istent semtől semben meg nem átkozta, avagy csak bekételenkedgyék az ő tájalmiban. Lásd *Jób*, 3. és a' következendőkben. [3] A' *Christus-é*, ki mellől-is eléb el nem méne, hanem minék-utánna meggyőzteték az Urtól, *Matt. 4. v. 10, 11.* [4] A' *szegény Péter-é*, kivel-is meg-tagadtatá elsőben a' Christust, s' az után hagyá-el őtet, *Matt. 26. 69-74.*

Nem-is ok-nélkül nagyon a' Sátánnac ilyen megáltalkodott vólta: Mert (1) felettéb való ő benne a' prédának kívánsága, s' attúl indittat, hogy soha addig el-kezdett munkájától meg ne szünnyék, valamig vagy el-végezi azt, vagy pedig el-kergettetik mellőlőle. Ki-fejzte nékünk ezt az ő kívánságát Péter, mikoron azt mondgya: *Jár két a' Sátán szelével, mint az ordító Oroslán, keresvén a' kis bé-nyelhesen*, *Eph. 5. v. 8.* Szent János-is pedig, *Jelen. 12. v. 1-4. 13-18.*

(2) Mert felettéb való ő benne az harag-is; de azomban az irigység és a' nagy gyűlölség. Haragzik az Isten választottira, irigkedik reájok, és edgyfer s' mind gyűlöli-is őket. Minden követ meg-mozdit azért, mi módon meg-győzze őket, ha teheti, s' el semmnyen mellőlők addig, míg nem vagy meg-győzi őket,

őket, vagy meg-győztetik tőlők. Ki-fejzte ezt a' Sátán haragját nékünk *szent* János, a' mikor azt mondgya: *Le-szállott az ördög ti hozzátok, tellyes nagy haraggal*, *Jel. 12. v. 32.*

HASZNALI.

I. *Tanítás.* Tanúlljuk-meg hát innen, hogy erős harc az, melly nagyon nékünk az ördöggel: mert nem könnyen tágittya ő a' csatát, s' nem-is igen addig ellenfegét, míg nem vagy meg-győzi őtet, vagy meg-győztetik tőle. Magát peniglen meg-győztetni nem könnyen engedi. Innen nagyon az, hogy ha ő edgy úton nem győzedelmeskedik, menten máfra ered, mint ezer Mester. Jóbot elsőben meg-kisírté javaiban s' Hogy im itt nem diadalmkodék, méne a' gyermekire, azokról a' maga testére, végre reája támadtá jó barátit, sőt a' tulajdon Feleségét, ki által-is ugyan világosan javallja vala néki, hogy átkozza-meg az Istent, s' hallyon-meg tova, *Jób. 2. 9.* Lásd hasonló mesterfegét a' Christus kisírtésében-is, *Matt. 4. 1-9.* Ha ő a' maga tulajdon bőrben nem győzedelmeskedhetik (a' mint hogy rickán-is mutogatty abban magát, mivel hogy igen rút és rettenetes abban) más bőrben öltözik, változtatván, tudni-illik, magát *világosságnak Angyalává*, mint az Apostol írja, *2 Cor. 11. v. 14.*

KERDEK: *Mitsoda rendet tart leg inkább ebben a' kemény csatában?* FELEL. [1] Néha maga mint edgy minden közben vetés nélkül megyen az emberrel semben, mint Evával s' a' Christussal-is. De ilyenkor-is nem mutattya magát a' maga bőrben, hanem

néha valamely ember formájában, mint régen Saulnak a' Samuel képeben, 1 Sam. 28. v. 18. Néha a' jó Angyalnak képeben, 2 Cor. 11. 14. Néha a' Christus képeben, mint sokkor a' Pápistágnac, néha valami oktalán állat formájában, mint Evának a' kígyóban, Ter. 3. 1. Neha pedig Isten formájában, mint régenten a' Pogányoknak az *Oraculumokban*.

(2) Néha közben vetett esközök által megyen fém-ben az emberrel, mint fém-ben méne Péterrel a' fogláló leány által, Matt. 26. v. 99. Szent Jóbbal a' Sábauoc, Chaldausoc, maga Baráti és Felesége által. Igy harczol azokkal, kiket más emberec által hajtogat részfegyre, paráznaságra, bálvány-imádásra, s' egyéb gonofságra, mint Jolephet a' Potiphár felesége által hajtogattya vala a' paráznaságra, Terem. 39. v. 9. Igy harczol az Ecclesiával, midőn az ellen embereket támaszt, és ugyan viz módgyára önti őket utánna, Jer. 12. 15. Igy harczol azokkal, kiket az érzékenység által vetetett dolgoknak látása, hallása vagy tapasztalása által fel-gyulaftt valami törvénytelenfégre, mint Evának az meg-tiltott gyümölcsnek meg-tekinzése által, Dávidot is Bethlabénac meg-látása által, a' paráznaságra. Igy harczol végezetre azokkal, kiknek avagy csak *phantasiájakat* elmékedő tehetségeket úgy meg-csinállya, hogy gonofit gondollyanac s' véghez-is vigyék azt, mint harczola Judással, Jan. 13. v. 2.

(3) Lassan és csillel ballal jár, részenként-is és *gradusonként* ballag. Ha ő *disputál*, azon kezdi-el, a' mi gyengébb dolog; de onnan az erősebbe re megyen. Azonban, ha teheti még *disputálásának* kezdetiben

mind-

mindgyárt kétségben hizza a' nyilván való igazságot-is, mint Eva előtt, ha ugyan mondotta-é az Isten, hogy a' kertnek femmi gyümölcséből ne ennének, Ter. 3. 1. és a' Christus előtt-is, ha ugyan Isten fia-é vagy nem? Matt. 4. 2. Mert ha ő az ember előtt a' nyilván való igazságot kétségessé teheti, nem kételkedik benne, hogy véle azon igazságot meg-is nem tagatathattya. Igy nyemeg Evát: Mert kétségessé tövé előtte, ha ugyan meg-halnának-é a' meg-tiltott gyümölcsnek ételével, s' az után csak el-hiteté véle, hogy edgy-általlában nem hálnak-meg.

(4) Mikor többről többre akar menni, nem mindenkor kezdi ő az erősebb embereccel a' csatát, hanem a' gyengebeccel, s' úgy megyen onnan az erősebbek ellen, mint a' Paradicsomban Evának kezdé a' dolgot s' Eváról, sőt ugyan Evával méne Adám ellen, mint erősebb ellen, Ter. 3. v. 6-12.

(5) Hogy hamaréb diadalmaskodhassék, nem onnan ostromollya az embert, az honnan erősebb, hanem az honnan gyengébbnek itéli lenni, tudván azt, hogy onnan foghattya-meg leg hamaréb. Ostromol azért némellyet feméről, némellyet füléről és más egyéb tagairól, mellyeket itél a' bünre hajlandóbbaknak lenni.

(6) Négy dolgot igen meg-vísgál az emberben, s' azokhoz alkalmaztattya kisírtését. 1. Mitsoda gonofira leg-hajlandóbb az ember természeté szerint, avagy csak maga szoktatása által. 2. Mitsoda idejében vagy on életének. Innen más dolgokat vé a' gyermek eleiben, más az Ifjú Legény és Asszony eleiben, más ifjút az Öreg ember eleiben. 3. Minémü állapotban vagy on

az ember, **egény-é**, avagy **Gazdag**: **Beteg-é** vagy **egészes**. Mert a' **egényt** hamar meg-kisírti **lopással**, és **hamis esküvéssel**, a' **Gazdagot** kevelységgel, a **Beteget** zugolodással, és az **egészeget** **könyörgésnek** elmulatásával s' mértékletlenséggel. 4. Mitsoda hivatala van az embernek **Prédikátor-é**, avagy **Halgató**? **Bíró-é**? **Tanácsbéli semély-é**? **Prokátor-é**? **Tanú-é**? **Hadi ember-é**? **Mester ember-é**? avagy **Szántó-veető**? **Kereskedéssel élője**? *c.* Mert bizony kinek kinek hivatala **érint** veti magát ellenében, tudni-illik, hogy a' **Prédikátor** az igazságot erejében ki ne mondgya: az **Halgató** a' **Prédikátor** fává el ne hídgye: a' **Bíró**, **Tanács**, **Prokátor** és **Tanú** az igazságot meg-hamisítsák és az hamisságot meg-igazítsák, s' a' többi.

(7) Két dologra mindenütt **hándékozik**. [1] **H** valami jó dolgot valahol meg-fajdit, hogy azt meg-gátolgya, mint régen **Izént Pálnak** **Thesalonikában** való menését, 1 *Thess.* 2. 18. **Philippiben** való tanítását-is, *Csel.* 16. v. 16, 17. **Idvezítőknék**-is **Jerusalem**ben való igyekezetit, *Matt.* 16. v. 22. [2] **H**ogy a' gonost mindenütt el-kezdgye, elő mozdítsa; s' meg-is erősítse, mint az **Acháb** **Prophétáiban** az hamis **prophétá**ft. 1 *Kir.* 22. v. 22, 23. Ez **am** az, midőn a' **buzá** köziben **konkolyt** mondatik ő hinteni, *Matt.* 13. v. 19. Ezért felti vala **Izént Pál** a' **Corinthusbéli**eket, hogy a' **kigyó**tól meg-csalattatván, el ne **hajlanának** a' **Christusban** való **edgyügyűség**ről, 2 *Cor.* 11. 3.

(8) **Kisírt** ő most; de majd **ostán** **vádol**, **rettent**, **örömeft** **kétségben** ejt: és a' **kit** **Isten** kezében **adgyó**rti mind **öröcké**, *Jel.* 14. 10.

II. Fed

II. **Feddés**. Meg-feddettenek az olyan emberek. (1) A' **kik** **könyűnek** és csak **kardénak** **itilik** az **ördög**gel való **harczot**, mellyben mind azon által a' **Sátán** annyira belé ragad az emberben, hogy **foha** el nem **még**yen addig **mellőle**, **miglen** vagy meg-győzi az embert, vagy meg-győztetik tőle. Illyenek pedig azok az emberek. 1. A' **kik** **magokat** igen **erősleknék** és majd mint **edgy** **győzhetetlenek**nek **itilik** lenni. 2. A' **kik** **magok** **gyönyörködnek** azokban a' **gonosflágok**-ban, a' **mellyekre** az **ördög**től **kisírtetnek**: mert **innen** **vagy**on az, hogy az **ellenek** **tufakodó** **Sátánnak** **nem-is** **akarnak** **ellene** állani. Igen **helyén** **hadgyác** azt, a' **mit** a' **Sátán** **fugall**. 2. A' **kik** **ugy** **vélekednek** **magok** **állapottya** **felől**, hogy **ha** **ma** **meg-győztettek**, **holnap** **nem** **engedik** **azt** **magokon** a' **Sátánnak**. De **tudgya** **azt** a' **Sátán**, hogy az **edgy** **sz**er meg-erőtelenített **várat**, **nem** **kell** **meg-engedni**, hogy meg-erősítsék. **Félő**, hogy **holnap** **még** **robbabbul** **ne** **harczol**-lyon az **ilyen** **ember** az **ördög** ellen, mint **ma**.

(2) A' **kik** **ugyan** **tárfúl** és **eskőzöl** **adgyák** **magokat** a' **Sátánnak**, **midőn** **ez** **harczol** az **Istennek** **válas**-totti **ellen**, **minéműek** **valának** a' **Sidók** a' **Christus** **idejében**, **meg-akarván** az **Ur** **Jesust** **öl**ni, *Jan.* 8. 40. **mire** **nézve** **mondgya** **Idvezítőnk** **nékiek**, **hogy** **az** **ő** **att** **ok** **nak** **akárattját** **akárják** **végben** **vinni**, *J.* 44. Illyenek **ma** az **Isten** **Szenteinek** **üldözői**: mert **ördög** **munkája** az, hogy az **Isten** **hentei** **üldöztetnek**. *Jel.* 12. v. 13. 2. A' **várás**lók és **bűjös** **bájos**ok. 3. A' **néz**ek. 4. **Mindenek**, **kik** **az** **ő** **felebaráttyokat** a' **bűnre** **kis**te-rik. 5. A' **bűnnek** **erős** **oltalmazói**, *Csel.* 5. 3. *Rom.* 1. v. 32. D (3) A'

(3) A' kik minek-utánna a' Sátánnal valamennyire harczoltanak, el-fáradván, hátráb állanak az harczról. s' Ez ilyenekre illik, a' Sz. Pál mondása: *Lélek által kezdetterék-el az hitet, most pedig test által akartok el-végeztetni*, Gal. 3. v. 3. *Es ismért, sepen futtok vala, kicsoda tartóztata-meg titeket, hogy ne engednétek az igazságnak?* Cap. 5. 7. Mihelyen a' Sátán láttya, hogy az ember el-csüggedet, annál inkább rajta vagon: mert nem akar ő addig az ember mellől el-menni, miglen vagy meg-győzi őtet, vagy meg-győztetik tőle.

III. *Intés.* (1) Ember! ne tarts kard és kicsiny dolognak a' Sátánnal való harczot, mert bizony erős harcz az, a' mellyben az ellenség edgy lépésnire sem áll hátráb, hanemha vagy győz, vagy meg-győztetik. Edgy az Isten sentsi közzül edgykor, (ugy írják a' külföldi historiák) ugyan turta a' tajtekot, mikoron az őrdöggel harczolt. (2) Ne-is állj mellé tárful az Istennek válastotti ellen. Gondold-meg azt, hogy Istennek magának az ellensége, a' ki az ő válastottinak ellensége, *Zach. 2. v. 12.* (3) Valamint hogy ő addig te mellőled el nem akar menni, miglen te rajtad, ha teheti, nem diadalmaskodik; te se tárgitsad a' véle való harczot, mig nem diadalmat ad néked az Isten ő rajta. Gondold-meg azt, hogy *ha tuskodik-is valakicsoda, nem koronáztatik-meg külföldben, hanem ha igazán, az az: végig tuskodik,* 2 Tim. 2. 5.

KERDED: 1. *Meg-győzheti-e inkább valaha az őrdög az Isten válastottit?*

FELEL. Csatan, az az ideig, foksor-meg, mint láttyuk, hogy meg-győzé a' mi első bűlőinket, meg-győz

győzé így Davidot-is, Salamont-is, Szent Pétert-is, és egyebeket-is, mert mindeniket bűnben ejté, kit edgyben s' kit másban. Győzedelem az ő néki, ha az embert bűnben ejti. De tellyes haddal, az az: végképpen az Isten válastotti közzül soha nem győzi-meg csak a' leg kissebbiket-is. *Légyen bálá az Istennek, adott mi nekünk ő Felsege diadalmat, a' mi Urunk Jesus Christusnak általa,* 1 Cor. 15. 57. Méltán mondhatták azt, az őrdöggel való harczban-is, az Istennek válastotti, a' mi vagon Micheálnál: *Ne örülly az én nyavalyámon én ellenségem, mert noha el-estem, de fel-kelek,* cap. 6. v. 8.

KERDED: 2. *Mikor a' Sátánnal való harczot semmikeppen el nem kerülhetem, mi módon diadalmaskodgyam rajta?*

FELEL. (1) Még csak arra se méltóztald, hogy bekédében meg-halgaflad őtet: mert nem romol vala el Eva, ha bekédnek nem áll vala véle.

(2) Kissebbik dologban se engedgy néki, mint az Apostol-is mondgya, *Eph. 4. 27.* mert erős és hatalmas, de azonban igen ravaft hadakozó ő: s' bár csak a' kissebbik újjodat nyujtsad nékie, az egész kezedet ragadgya-meg, s' az után egészben mind testedet lelketet utánna kivannya. Azt kell ez iránt te néked cselekedned az őrdöggel, a' mit az Apostolok cselekedtenek az őrdög tagjaival, a' mint sentsi Pál elő hozza, *Gal. 2. 5.* *Csak edgy szem-pillantásig sem engedjünk* ugy mond nékiek, *hogy magunkat alájok adtuk volna.*

(3) Valaholott az őrdög felfelődik, hogy onnan ellened lövöldözzön, háríts-el és roncs-el azt, *Mi le-*

bet az? Fel. 1. A' gonoszak alkalmatlansága. Kerüld-el ezt, mint az Apostol-is mondgya, 1 Thess. 5. 22. 2. érzékenységed alá vettett dolgok, kik által-is ez a gonosz lélek rútul fel-gerjeszti az ember elméjét, mint az Eváét az meg-tiltott gyümölcs által, a' Dávidét a' Bethsabé által, és az Achanét a' Babyloniai köntös által, Jos. 7. 21. Sokszor bizony az ember nem lopna; ha a' más ember jóbába semében nem tűnnék: sem pediglen vétke haragra nem gerjedne, ha valamely embertől haragra indító dolgot nem hallana. 3. Az ujja' sületés által még meg nem gyógyult test: Mert ez az, a' kiben leg inkább fekszelődik a' Sátán s' olalkodik az ember ellen. Innen csatázik, mint edgy Hoftatból, a' Léleknek vára ellen. Ezért int bennünket az Apostol annak meg-öklölésére, Col. 3. 5.

(4) Ollyan fegyverben öltözzél; de hadakozzál-is azzal ellene, a' melly ő ellene való. Mi lehet az? Az Isten fegyvere, Eph. 6. v. 11. Isten fegyvere? Ugy: a' mellyet az ő választottinak a' Sátán ellen az Isten készítet. Mi lehet az? Fel. Lásd te magad Szent Pálnál, Eph. 6. v. 14-17. Kiváltképpen való ott az hit és az Isten beféde. Az hittel, mint meg-annyi paisfal, az ember a' Sátánnak tüzes nyilait meg-ólthattya: az Isten befédéből pediglen mind vigasztalást s' mind elégendő erőfegyvert vehet ember a' Sátánnak hamissági ellen. Ezzel győze-meg a' Christus a' Sátánt, Matt. 4. v. 4. 7. 9. s' Ugyan ezzel az Istennek egyéb Sentei-is. Lásd, Jel. 12. 11. Ollyan ez, mint ama' Goliath fegyvere, kihez hasonlónincsen, 1 Sam. 21. 10. Vagy mint a' Saul fegyvere, és a' Jonathan kéz-ive, ki az ellen-

ellenesség véretől soha nem tér vala meg hijjában, 2 Sam. 1. v. 22.

(5) Fel-öltözzén az Isten fegyverében, jozan életet élly, lelkedben vigyáz, és az Istent buzgó imádságokban süntelenül segítségére hijjad. A' józanlágot és a' vigyázást edgyútt parancsolja az Isten, Szent Péternél, 1 Level. 5. 8. versében. A' vigyázást és az imádságot ismét Szent Máthénál, az 26-dik résznek 41-dik versében. Es Szent Pálnál, Eph. 6. v. 18. Magát pedig a' könyörgést Szent Dávidnál, Solt. 50. v. 15. s' egyebütt-is. Lásd, Luc. 11. v. 9, 10. és ismét, 18. 1-7.

KERDED: 3. Mitsoda jók következnek abból, ha én a' Sátánt meg-győzöm?

FELEL. 1. El-hágy tégedet a' Semtelen Lélek, mint a' Christust, Matt. 4. v. 11. és el-fűt te töled, mint Szent Jakab mondgya, Jac. 4. v. 7. 2. A' melly jóktól meg-akart főtani, azokat magadnál mind az ő bűnösségára-is meg-tartod, ugy mint hitedet, reménységedet, igazságodat és az öröcké való boldogságot. Lásd Szent Pálnak ez-iránt való dicsekedését, 2 Tim. 4. 7, 8. 3. Örömmel te-is azt énekelheted, a' mit Moles régen, a' mikor Pharahó a' veres tengerben vesze: Eneklek az Urnak, mert az ő nagyságos hatalmaságát meg-jelentette, a' lovakat és a' lovagokat a' tengerben veszté, Ki-jövet. 15. v. 1. 4. Te tellyes haddal győzedelmeskedvén a' Sátánon, ülni fogsz a' Christus Királi fékiben: mert meg-igérté azt a' győzedelmeskedőnek a' Christus, Jel. 3. 21. Adgyon azért nékünk a' Jehova a' Sátánon tellyes és öröcké való dalmot, A M E N!

(28)

A' SATAN KISIRTETIR
való Harmadik
PREDIKACIO

T E X T U S.

2 Cor. 12. ý. 7, 8, 9. Adatott nékem heg yes öfziön, melly
az én testemben ragadott, a' Sátánnak Angyala,
hogy engemet csapdofna, hogy felettél ne higyem
magamat. &c.

Sátánnak az ő oldalában való fje-
A' geztetélének vége felől azt mondgya az
Apostol, hogy azért adatott ő néki, mint
hegyes őstön, a' Sátánnak Angyala, hogy
csapdofná őtet: honnan-is azt vehettyük esünkben u-
jjonnan tanúlagúl, hogy noha az Isten a' Sátánnak min-
den kisirtetít az ő válastottira nézve, jóra fordíthattya,
mind azon által még-is tellyes igyekezeti a' Sátánnak ez,
hogy az embernek, a' kit kisírt, (akár ki légyen az)
ártson gonoszsára. Első ága a' Tanúlagnak meg-
tétfik (1) a' leczkéből: mert az Isten a' Sátánnak min-
den védelmes kisirtetít sent Pálnak javára fordítá.
Ezek alatt tanula ő alázatoslágot. (2) Több sent irás-
béli helyből. Lásd, Rom. 8. 28. s' Fundámentoma pe-
dig e' dolognak ez: mert az Isten mindenható, s' meg-
lehet tőle, hogy a' nagy gonoszból-is nagy jót hozhal-
son-ki. Lásd példát, Ter. 50. 20.

Második ága-is pediglen (1) ezen leczkéből tétfik-
meg: mert a' mint az Apostol mondgya: azért adat-
tatott

A' SATAN KISIRT. III. PRED. 29

adatott néki a' Sátánnak Angyala, hogy csapdofná őtet,
az az: igyekeznék néki ártani gonosra. 2. Külömb
külömb példából, mellyek az írásban vadnak. Illyen
a' mi első büléink példája, kiknek a' mint ártani igye-
kezik vala, bizony ártá-is valóban nagy veszedelemre.
Illyen a' Jób példája: illyen az Acháb-é, kinck-is a'
mint a' gonosz Lélek ártani igyekezők, ugy ártá-is
minden étség nélkül: Mert ugyan-is az ő tanácsra
mene-el az hadban, mellyben oda vesé, 1 Kir. 22. v.
20-23. Illyen végezetre a' Christufé-is, kinck-is, ha
valakinek e' világban, igyekezik vala az utálatos lélek
ártani igen nagy gonosra. Lásd, Mat. 4. 1-9. Ezen vé-
res igyekezeti írja sent János a' Sátánnak, Jel. 12-ben,
midőn írja, hogy edgy nagy veres Sárkánynak képé-
ben el-akarja vala nyelni ama' nehezkes Aßony gyer-
mekét, a' ki fel-öltözött vala a' Napban, fejében pe-
dig 12. csillagok valának és lábai alatt az Hold, ugyan
ott az első versben; sőt, mint meg-dühött lélek, ma-
gát-is el-akarja vala vesíteni a' begény Aßonyi állatott,
ha Isten meg nem segiti vala, ugyan ott, vers. 13-16.
s' Hát mitsoda az-is, hogy amaz ezer estendők után,
mellyekben meg-kötöztetett vala ez a' régi kigyó, el-
öldoztatván, ki mene, hogy el-bitetné a' nemzetsége-
ket, mellyek vadnak e' földnek négy segeletiben, Gógot
és Magogot, Jel. 20. 7, 8? A' sent Péter ezen ő veres
sándékát adgya előnkben, a' midőn azt mondgya: Ír-
kéi sellyel az ellenség, mint az ordító Oroslán, keres-
vén a' kit el-nyelhesen; 1 Lev. 5. v. 8.

O K A I.

I. Mert a' Sátán gonosznak szeretője, mint ellenben
az Isten

az Isten **beretője** a' jónak, *Solt. 33. v. 4.* A' gonosz pedig, a' kit a' **Sátán** beret, két felé; edgyik a' bűn önön maga, melly gonosznak nevezetik, *Solt. 5. v. 5.* *Hab. 1. v. 13.* A' másik pediglen annak büntetése mellyet-is gonosznak mond az Irás, *Jób. 2. 10.* *Jer. 18. v. 8.* s' egyébűtt-is. Mind a' két felet bereti az **ördög**, s' azért igyekezi-is, ha teheti, mind a' kettőben ejteni az embert, a' kit kísirt. Innen mondgya az **Apostol** ő felőle, hogy ő mint *é világ*nak *Istene meg-vakítja* az hitetleneknek gondolattokat, hogy a' *Christus*nak *dicsősséges világossága ne fényeljenek*, *2 Cor. 4. v. 4.* Ugyan innét mondgya *Idvezítőnk*, hogy az **ördög** *gyilkos, igazságnak el-hagyója, hazug és hazugságnak attya*, *Jan. 8. v. 44.* Mert igyekezi az embert meg-ölni, és a' bűnnel örök veszedelemre vinni, mint *bírték* az ő tagjai-is, *Matt. 23. 13.*

II. Mert *kigyó* ő s' ártalmas állat. Igyekezik hárgonosra ártani. Ugy nevezi őtet az Irás, *Ter. 3. v. 14.* *Esa. 65. v. 25.* *2 Cor. 11. v. 3.* Nevezi azon Irás *Sárkánynak-is*, még pediglen *Veres Sárkánynak*: mert ártani igyekező és vér után olálkodó, *Jel. 12. v. 2.* Bizony mikor *Oroslánnak* mondgya-is az Irás, erején kívül, azt akarja ki-fejezni, hogy tehetése berint ártani igyekezik annak, a' kit kísirt. Lásd, *1 Per. 5. 8.*

III. Mert *hitetlen* ő a' mint az Irásban előnkben adattatik, *Luc. 11. v. 4.* *1 Jób. 3. v. 12.* avagy *Gonosz* kíváltképpen való nevezettel, *Matt. 13. 38.* *Eph. 6. v. 16.* Sőt nyilván *ellenfég*, *Matt. 13. v. 25.* *1 Per. 5. v. 8.* Bizony mind az *ellenfég*, mind a' *Gonosz*, s' mind az *hitetlen* igyekezik az embernek ártani, mint

Soltárokbán vagyon: *Kevélységben az hitetlen háborgatja a' szegényt*, *Solt. 10. v. 2.* *Az hitetlen szemléli az igazat, és keresi őtet halálra*, *Solt. 37. v. 32.*

HASZNAI.

I. *Tanítás.* Tanúlljuk-meg hát innét. (1) Hogy igazán *ellenfége* az emberi nemzettségnek a' **Sátán**; úgy annyira, hogy jol lehet néha *hizelkedik* némelyeknek, és mint edgy *bárátlágát* mutattya, s' tettet-i-is, mint ha az embernek *hajnálni* akarna, mint a' *Christus*nak, *Matt. 4. v. 2. 9.* Bizony mind azon által minden uton módon az embernek csak *veszedelmét* kohollya: mert igyekezik ő annak ártani *gonoszra*, a' kit kísirt. *Bizonylág* vadnak ebben a' mi első *szűleink*: mert nékik úgy mutattya vala magát, mint ha *használna* nekik, a' mikor azt mondgya: No csak egyetek ez fáknak *gyümölcséből*, bizony *ollyanok* léstek, mint az *Istene*nek, *Ter. 3. 5.* De ez alatt a' fin alatt *el-veszté* s' meg-rontá őket, mint a' több *versek* mutattya.

(2) Hogy a' **Sátán** igazán meg-edgyez a' mi bennünk lévő *romlott kívánsággal*, és *viszontagsággal* ez-is a' **Sátánnal**. Mind a' kettő kísirt minket: de csak *gonoszra* mind a' kettő. Meg-értők azt a' **Sátán** felől. A' mi a' mi bennünk lévő *gonosz kívánságot* illeti, arról világosok a' *szent Jakab* *szavai*, mellyekben azt mondgya: *Minden ember pedig kísirtetik, mikor az ő kívánságátul el-vonattatik, és meg-csalattatik*, *Jac. 1. 14.* Sőt olyan *szoros meg-edgyezés* vagyon a' kettő között, hogy ritkán vagyon az, hogy a' bennünk lévő *gonosz kívánság* ne *szolgállyon* a' **Sátánnak**,

Soltá

E

mikor

mikor nekünk gonoszunkat kereli-is. Ő belé, mint edgy fészékben, vagy mint edgy fánokban, belé ül a Sátán, s' ugy harczol belőle a' lelkeink ellen. s' Ő is az, a' ki a' bűnt méhében fogadgya, ellenünk méhéből e' világra szűli, s' a' bűn oltán nekünk halált szerez, mint Izent Jakab tanította, Jac. 1. v. 15. A' Sátán Angyala, azt mondgya az Apostol: *ennekem ugyan testemben ragadtott.*

KERDED: *Vallyon s' mitsoda bűnökre kifizeteli leginkább az ördög az embert, hogy annál könnyebben árt-hasson nékie?*

FELELET. 1. Közönfegesen mindene're. Mert soha nincsen olyan bűn, mellyben az embert ejten nem akarja: mert elég az ő nékie, ha az ember el-vés akár mellyik bűnnel vesztzen-el. 2. Mind azon áltá kivált-keppen való módon kifizeti az embert im e' következendőkre:

(1) Az hitetlenségre, hogy, tudni-illik, az ember a' ki az Isten ígétét hallja, ne adgyon hitelt nékie. Ig kifizet meg Évát, Ter. 3. v. 1-5. Igy Achábot, 1 K. 22. 25, 26. Igy Joachimot-is, a' Juda királyát, s' e' annyira-is vitte vala, hogy ugyan el-meteltetné s' meg is égettetné vele a' Jeremiás Prophétiaját, Jer. 36. 23, 24. Itt akarja vala leg elsőben meg-ejteni az U Jezus Christust-is: Mert minck-utánna a' mennyi szózat azt mondgya vala Urunk felől: *Ez az én szelmes Fiam, &c.* El-vittetettvén Urunk a' pulziban, azt mondgya a' Sátán nékie: *Ha Isten fia vag parancsolly ez köveknék, legyenek kenyerekké:* meg mint ha nyilván mondotta volna, ha Isten fia vag

meg-teheted te azt; de ha meg nem teheted, bizony Isten Fia nem vagy. El se hidd azt magad felől, Mat. 4. 3.

2. A' kevélységre, midőn tudni-illik, e'ben vés az, hogy az Isten az embert valami nevezetes áldással áldotta-meg. Innen vadnak fok kevély bölcssek, kevély gazdagok, és Istennek egyéb áldási között fel-fuvalkodott emberek. Erre-is kifizet Évát a' Sátán midőn ő a' minden gyönyörűségnek kertében volna, és a' bölcseségben ugyan bé-merült nagy bódog Ásásony volna, mikoron azt mondgya nékie: *Istenk lestelek,* ugy mond, Ter. 3. 5. Ezen gonoszra kisteté Dávidot-is, mikor békeségben volna, Tolt. 30. v. 7. Ezechias Királyt-is, 2 Chron. 32. 25. Meg-lehet, hogy Szent Pált-is az Isteni jelenéseknek alkalmatosságával, mint a' lezke előtt való versékből alkalmasint megtetlik. Hát honnan vagyon amaz érdemeckel dicsekedő embereknek lelki kevélységek, kiknek példája vagyon ama' Phariseusban, Luc. 18. 10, 12? kétség kívül a' Sántától.

(3) A' nagy irigységre: akkor, tudni-illik, midőn látta, hogy az Isten edgyik embert a' másiknál fel-leb magasztalta. Ebben ejt Caint, midőn az ő áldozattját nem annyira kedvellé az Istent, mint az Őcsé-jét, az Abelét, Ter. 4. 5. Ebben Ismaél-is, a' ki irigységből üldözté Isáákot: mert ez örökös leendő vala Abrahámnak; de Ismaél nem ugy, Gal. 4. 29. Ebben Esaut-is, midőn Jákób el-vette vala előle az Isáák áldását, Ter. 27. 41-43. Ebben a' Sault-is, midőn látta, hogy többet tulajdonitanak az Izraél leányi Dávidnak, mint sem a' Saulnak, 1 Sam. 18. 6-8. Hát a'

Phariseusokat? Lásd irigysegeket, *Jan. 11. v. 47, 48* és egyebek: Mert mihelyt ezeket az emberben

(4) Ama' *rút bujálkodó kívánságokra*: Mert tudgyan meg fajdittya, utánna veti mindgyart: *Te bizony meg-* azt a Sátán, hogy ez illyenek miá még könyörgéset-*vetetett ember vagy s' te bizony el-kárbozol: mert az* nehezen teszi az ember. Erre kistette Dávidot az Isten *Isten választotti ilyen ocsmány vétkekben soha sem lé-* emberét, *2 Sam. 11. 2, 3, 4.* s' egyebeket-is bizony *edzenek, s' te néked az Isten ezeket soha bizony mog* fokakat erre kistet az Isten választotti között. *nem bocsáttya* Így ejte kétségben Judált, mikor ez a

(5) Azokra a vétkekre, mellyek majd többire Christust el-árulta vala, *Matt. 27. 5.* minden egyéb vétkeknek gyökerei lehetnek. Illyen [3] Midőn az ember elébbeni bűneire ottan ottan pedig. 1. A' *réségfég*, kiből mint és hogy *hármazza-vissza* megyen. Aikor mondgya ám az embernek: *Te* nak egyéb gonoszságok, meg-láthad Salomonnál, *Pélbizony hamissan tértél-volt-meg*: mert az igazán meg- *23. 29-35.* 2. A' *pénznek szerelme*, kirúl azt mond-tért ember edgyfer el-hagyott bűnére soha többé *vissza* az Apostol, hogy *minden gonoszságnak gyökere*, *1. Tifá* nem megyen, s' nem-is idvezül bizony te, mert a' *moth. 6. 10.* 3. Az embernek *túnya henyelese*: mert ki edgyfer el-hagyott bűnére *vissza* megyen, el-kell *Otia dant vitra*, azt mondgyák a' Deákok. *annak vesni.* Hisem az irás mondgya azt, *2 Pet. 2. v.*

(6) Kétségben esésre, s' még pedig őt kivált-kép *20, 21, 22.* pen való alkalmatossággal. [1] Midőn a' *segény em* [4] midőn esében veszi, hogy akarna az ember meg- ber fok, terhes és *hosszas nyomorúságokban* vagyontérni, de nem teheti. Aikor incselkedik így: *Nem* Ackor sugja ám az ember *szívében* ama' gonos' bűnokat lehet, *nem.* *Meg-gyűlölt az Isten s' nem adgya te néked* *El-hagyott téged az Isten.* *Nem forognak illyen sok, ter-meg-térítő segedelmet.*

hes, és hosszas nyomorúságok az Isten választottin, &c. [5] Mikor láttya, hogy az ember *könyörög* az s' Innen elik a' meg gyakran, hogy, jöllehet az Isten Istennek; de nincsen látattya, az az: *halasztotta az I-* választotti soha kétségben nem esnek: mind azon általt az ő feleletit. Menten azt sugja itt: *Te néked bi-* néha olyan bűnokat *halasztanak-ki* bájokból, mellyek *ny hitéd nincsen*: mert ha hited volna s' hitből *kö-* kétségben esett embernek *szavai* soktanak lenni. *Lásyörögnél meg-halgatna az Isten.* Ez iránt való két- példát, *Solt. 13. 1, 2. és: 22. 1. Luc. 15. 17.* *egben esett emberről lás példát Saulban, 2 Sam. 28.*

[2] Midőn az ember valami nagy czégéres bűnben. *16-19.* esik, minémű a' gyilkosság, házasság törés, *Férfiak II. Feddés.* Vétkeznek e' Tanúság ellen. 1. A' kal és okalan álatall való *tűztálatalkodás*, bentség *tűz* bövetséget és *barátság* vetnek az ördöggel, mint rés, igaz vallásnak el-hagyása, a' Christusnak meg-tua az ördögnek barátsága valami *hasnokra* lehetne né- gadása és el-árulása, a' *káromkodás*, hamissan esküvők. Nem bizony, mert tehetsége *terint azon igye-*

kezik ő, hogy ártson az embernek valamely gonosbra. *Kitsodák azok az ördöggel barátkozók?* Fel. Azok a kik, ha lehetne, leg kisebbik dologban sem vétene nek a Sátánnak, s' nem-is vétene bizony: mert sokkal inkább az Istennek leg nagyobb parancsolattya is meg-rontani, mint sem a Sátánnak leg kisebbik sugallatát is el-mulatni. Illyenekről vagy on Idréztől nek amaz kemény sava, *Jan. 8. 44.* Félnék ezek ettől a Darásról, hogy ha ők meg-furkállyák, igen meg-marja őket.

2. A kik az ördög segítségével akarnak élni, Isten segítségével helyett a magok javára: Mert akar mit mutogasson az ördög; de ugyan bizony csak ördögöt. Telles elméje néki az, hogy ártson az embernek. Ollyan ő, minémű az Halál, a ki eledelt mutogat a vízben az halnak, de horgot vont az eledel alá. Mindezt igér, ha valaki Istenét meg-veti; de menten tőz, fegyver és kalodát kést, mihelyen az ember Istenét meg-vetette. Mondod: *Van-e inkább valaki, a ki ördög segítségével élne Isten segítségével helyet?* Fel. Vádnak sok nézők, varáslók, bűjös bájosok, ördögűtanult imádságoval sugó bugó férfiak és Asszonyok, s' gondold-e, ki segítségével élnek ezek az emberek javokra? Az ördögével minden bizonytal. Inne vagyon, hogy az Isten az illyen keményeket ki-gyomlaltatni parancsolta hajdan, s' parancsolta ma-is, az ő népe között, *Moses V. k. 18. v. 10-12.* Nem említem az ördögűző Barátokat: mert számot vések az Ur cselekedeteiről. Hogy im ördögöt őrnek Nem; hanem hogy ördöggel való *collusio* által erő

itik eretnekeket. Bizony örömet enged az ördög, hogy az hamis vallás meg-erősíttesse.

III. *Intés.* 1. Visgáld-meg hát ember, mint árva ott te néked és mitsoda halálos sebeket ejtet rajtad a pokolbéli Sátán. Mondod: *Honnan tudom én azt meg?* Fel. Nem érzed sebedet? Nézd! Kételkedtél valaha az Isten igéjének igazsága felől? Sebám ez: mert *hihetetlenség.* 2. Hitted-e el magadat az Istennek ép áldási között? Sebám ez: mert *kevélység.* 3. Nehezeltetted-e, mikor Isten felebarátodat te náladnál helyeb magastalta? Sebám ez-is: mert *irigység.* 4. A te felebarátodnak testére gerjedeztél valaha bűjja gerjedezecekel? Sebám ez-is: mert *bujálkodó kívánság.* 5. Így mennyi a többin-is által, s' meg ládd, mely sebeket ejtet te rajtad a Sátán. Mind annyisor sebeti ő a lelket, valahányisor bűnben ejti az embert: s' bizony csuda, hogy a lélek annyi sebek alatt hamarabb el nem veszt.

2. Illyen s' ezekhez hasonló sebeidet esedben vedd, köld-bé az Istenért hamar, és gyógyítsd-meg őket. *Miképpen?* azt kérde: Fel. (1) *Hihetetlensegedet meg-gyógyítod, ha ennek-utánna hitelt adt az Isten igéjének, mint a Ségény Thamás, Jan. 20. v. 28, 29.* Ostan, nem árt, ha te-is azt mondod az Urnak, a' mit ama Jambor: *Hísek Uram; de légy segítségemmel az én hihetetlensegemnek,* Marc. 9. 24. (2) *Kevélysegedet meg-gyógyítod, ha immár ez után az Isten áldási között nem fel-fuvalkodol, hanem inkább meg-alázod magad, mint az Isten lelke-is parancsolja, I Pet. 5. 6.* Így gyógyítsd ám meg kevélység miá

rajta esett sebéet amaz Isten felől Ezechiás, 2 Chron. 30. v. 26. A' ki Istennek áldási közötte vagyon, csak az kell annak mondani, a' mit Isten Pál monda: *Kegelem, lembül vagytok, a' mi vagytok.* 1 Cor. 15. v. 10. (3) rigylegedet-is meg-orvoslod, ha Kerektelő Isten Jánossal edgyütt monddod: *Az én felebarátomnak nevedni kell, émékem pedig szállanom kell,* Jan. 3. 30.

(4) Hogy bujja kívánságodat meg-gyógyíthasd, vels frigyed a' semciddel, hogy többé idegen testre ne kandikállyanak: öldököld-meg földi tagaidat-is, min az Apostol-is hadgya, Col. 3. v. 5. és végre feshírd meg a' testet minden indulatival edgyütt, Gal. 5. 24.

(5) Ha amaz három felé ágazott bűnnek gyökere ben esel, orvosság ez. Jozanlágban elly ez után, magad forrával meg-elégedgyél s' gazdaglagra soha ne vágyakozzá, és az Ördög soha valami tisztességes munkánál ne talállyon téged. Láts ezekről, 1 Pet. 5. 8. 1 Tim. 6. 6. Péld. 23. 4.

(6) Ha közel vagy a' kétségben való efeshez, csak a' Christus szenvedését, és az Istennek mind szép igéretit s' mind pediglen büvölködő gazdag irgalmasságát szemléllyed, s' igaz hit által, te magadra bábogassd soha bizony sem nyomorúságid, sem bűneid közö kétségben nem esel. Ládd-e Isten Pál mit mond: *E először Isten káromló, háborgató és bosszontó valék: a' én rajtam könyörült,* 1 Tim. 1. 13. *Az halott a' mi bűneink nevékednek, ott a' kegyelem sokkal inkább bővölködik,* Rom. 5. v. 20.

3. Az Ördög barátságát távoztasd-el: mert a' barátság alatt ellenséged ő te néked, s' ártásodra-is fán

dékozik. Ostrán, a' ki baráttya az Ördögnek, ellensége az Istennek.

4. Veld-meg tellyességgel a' Sátánnak segétségét, akár minémü elő-menetelt mutogasson-is te néked, mert segít valamiben, hogy másban meg-rontson. Sokszor ő az embernek el-tévedt jószágát meg-jelenti, hol vagyon; de az alatt drága lelkét az emberrel ismét el-vesteti, s' nem-is egyebért jelenti amazt-meg, hanem hogy az ember ezt ímét el-vesesse. *Elég te néked,* ember, *az én segedelmem,* azt mondgya az Isten. Mondgyuk tehát: *Ne hadgy-el minket mi szabadításunknak Istene,* A M E N!

A SATAN KISIRTETIRÜL
való Negyedik
PREDIKATIO.

T E X T U S.

2 Cor. 12. v. 7, 8, 9. *Adatott nékem heg yes ösztön, melly az én testemben ragadott, a' Sátánnak Angyala, hogy engemet csapdossza, hogy feletté el ne hidgyem magamat. &c.*

Eg hallók eddig, mi módon az Isten a' Sátánnal csapdostatta az Apostolt, hogy az Isteni jelenéseknek nagyságával el ne hidgye magát: következik immá, hogy meg-értsük azt-is, miképpen viselte légyen magát az Apostol a' Sátánnak csapdósága alatt. A' meg-

vagyon írva ezen mi leczkénnek második részében. Summa szerint: Könyörgöt az Urnak háromszor-is, hogy el távoznék ő tőle, a' Sátán tudni illik; és könyörgésének mitsodás vége lőtt, azt-is meg-jelenti. Mire nézve két dolgot vehetünk itt eszünkben:

1. Az Apostolnak könyörgését a' Sátánnak csapdósá alatt, a' 8-dik versben. Holott-is említi (1) az ő könyörgését, a' midőn azt mondgya: *Könyörgöttem az Urnak.* (2) Könyörgésének indító okát, ebben a' sótskában. *Ezért.* (3) Könyörgésének végét, a' mikor azt mondgya: *Hogy én tölem el-távoznék,* a' Sátán tudni illik. (4) Azon könyörgésének fámát, a' midőn azt mondgya, *háromszor könyörgöttem,* az az, sokszor. Bizonyos fámot emlit; de bizontalant ért, mint *Jákob,* Ter. 31. 42. *Idvezitők-is,* Matt. 18. 22.

II. Az Apostol sokszori könyörgésének végét és ki-menetelit, a' 9-dik versben. *Es monda,* úgy mond *nékem:* *Elég te néked az én kegyelmem,* &c. Holott-is ísmét említi. 1. Hogy az Isten az ő könyörgésére felelt ő nékie: *Es azt monda,* úgy mond *nékem,* az az, azt felele *nékem.* 2. Hogy az Isten az ő feleletiben nem igéri néki, hogy a' Sátánt menten el-fordította róla, hanem csak nyugtatta őtet az ő kegyelmén, a' mikor azt mondgya: *Elég te néked az én kegyelmem,* mint ha mondaná: Nyugodgyál-meg az én kegyelmemen: ne nyughatatlankodgyál. 3. Hogy az Isten ezen ő feleletinek bizonyos okát-is adta, ezekben a' szókban: *Mert az én erőm erőtlenség által végezterik-el.* Summa: Felelt az Isten néki. Mit? Elég néki az Isten kegyelme. Miért? Mert az Isten ereje erőtlenség által végezterik-el.

K E R

KERDES: Jól cselekedte-e az Apostol, hogy a' Sátán Angyalának róla való el-fordításáért könyörgöt az Istennek? Három oka vagyon e' kérdésnek. 1. Hogy a' Sátán Angyalát Isten adta volt az ő oldalában. 2. Hogy annak csapdósáa javára solgált néki: mert ő az alatt tanúlt alázatos-ságot. 3. Hogy nem-is felelt Isten néki kívánsága szerint?

FELELET. Jól cselekedte kétség kívül: Mert közönséges törvényünk a' nekünk, hogy minden sorongattatásunkban az Istennek könyörögjünk, azoknak rolunk való el-fordításáért-is, kivált képpen, ha előttünk nem bizonyos, ha az Isten akarja-e még tovább-is rajtunk tartani, a' sorongattatásokat, avagy nem. Lásd *Solt. 50. v. 15.* Lásd a' Christus példáját-is, *Matt. 26. v. 39.* *Atyám* úgy mond, *ha lehetséges, távozzék-el én tölem e' pohár.*

Azt mondod: (1) *Isten adta volt a' Sátánt az ő oldalában?* Felel. Igaz; de azt gondolta az Apostol, hogy talám csak addig vagyon az, míg ő az Istennek imádkoznék anna' el-fordításáért. s' Őstán, nem szabad embernek reá az Istenből bocsátatott nyavalyának s' ellenségnék róla való el-fordításáért az Istennek könyörögni, hogy im Isten bocsátotta reá? Maga parancsolja az Isten: *Hij segítségül* úgy mond: *engem a' te nyomorúságodnak idején, és én meg-sabadítalak tő-geder,* *Solt. 50. v. 15.* Nincs olly nyomorúság, melly Istenből nem volna, *Amos. 3. 6.*

Azt mondod: (2) *Javára solgált néki a' Sátánnak csapdósáa?* FELEL. Bizonyos; de meg-lehet az, hogy nem annyira gondolkodott arról a' jóról, mint

F 2

az el-

az ellenkező nagy gonosztól, mely a Sátán kisírtetiből, ha ő meg-győzöttetnék, fármaazhatik vala. Félt a' vétektől és az Isten haragjától. s' Őstán, nincsen olyan idő érint való nyomorúság, a' mely az Isten szerető hiveknek javokra nem szolgálna, a' mint az Apostol ő maga taníttya, *Rom. 8. 28.* Mind azon által melyik ő közzülök, a' ki azoknak róla való el-fordittatásáért könyörgésével nem zörgetne a' kegyelem ajtaján? Mindennap kiáltják: *Ne vigy minket a' kisírtetben: De szabadíts-meg minket a' gonosztól, Matt. 6. 13.*

Azt mondd: (3) *Nem felelt Isten néki kívánságát érint?* FELEL. I. Felelt annyit, a' mennyivel arra az időre meg-érte. *Elég te néked* úgy mond, *az én kegyelemem.* Dávid csak ezt kívánta az Istentől, a' midőn azt mondgya: *A' te Szent Lelkedet ne vedd-el én tölem, Solt. 51. 13.* 2. Idejében egyenesen-is, é azon formában, meg-adta Isten néki az ő kívánságát jöllehet nem mindgyárt: mert hogy mindgyárt megadgya, nem tétset nékie. Elégge meg-felel Isten arra a' könyörgésre, a' kire valaha meg-felel. De tanuljunk innét.

TANUSAG.

A' Sátán kisírteti alatt könyörgő embert-is nem mindenkor úgy halgattya-meg az Isten hogy mindgyárt el-fordítsa róla a' Sátán hanem sokszor még továbbra is rajta hagy Bizonyfág a' Leczke: mert könyörgőt a' Sz. Pál a' Sátán kisírteti alatt

ho

hogy el-távoznék ő töle; de az Isten nem mindgyárt fordította-el róla, hanem még továbbra-is rajta hadta. Így az Isten Anyaszentegyháza mindennap mondgya: *Es ne vidgy minket a' kisírtetben: De szabadíts-meg minket a' maz gonosztól, Luc. 11. 4.* Mind azon által az Isten nem mindgyárt veszi-el róla a' Sátánt egézfzen; hanem még továbbra-is rajta tartya: sőt mind világ végezetiglen. Innen ő egész világ végezeti-ig vitézkedő, mint az Apostol mutattya, *Eph. 6. 12.* Nem kell benne kételkedni, hogy Sz. Jób még az első ütközetben nem könyörgőt volna az Istennek a' Sátánnak róla való el-fordításáért: mind azon által az Isten még továbbra-is rajta hadta vala, úgy annyira, hogy edgy néhányszor, az első ütközet után-is, erőssen meg-ot-tromlotta őtet.

Miért cselekefszi ezt az Isten?

I. Mert egyéb forongattatások alatt-is így szokta Isten az embert könyörgésében nagy gyakorta meghalgtani: Nem mindgyárt fordította-el a' forongattatások alatt könyörgő emberről a' forongattatást. Lásd

F 3

Salt.

Solt. 22. v. 2. *En Istenem, én Istenem, miért hadtál-
engemet, el-tavoztál az én meg-tartásomtól, az én or-
dírásomnak beszédétől?* Ismét: *Esa. 59. 11. Siralmi*) Igyekez-
3. v. 43, 44. *adságát meg-mutatni, hogy tudni illik csak úgy bá-*

II. Mert bizonyos időt adott az Isten a' Sátánnak a' emberrel, a' mint tellyeslegesen ő néki tetűk.
kegyetlenkedésre, *Jel. 20. 3. El-kell öldözteni a' Sannen* pirongattya az embert, a' ki perben áll ő véle
tánnak edgy kevés időre, az az: bizonyos időre; de az ő igazgatásért, *Esa. 45. v. 9, 10.* (2) Igyekezi
ra-is nem fokra; hanem csak igen kevésre. E' felől embert hitiben, békefleges türelemben és könyörgé-
pedig a' Sátánnak bizonyos ideje felől, két dolgot kelliben gyakorlani, hogy, tudni illik, mennél tovább
meg-tartanunk. (1) Hogy míg az az idő bé nem te-istromoltatik a' Sátántól, annál inkább Istenhez ra-
lik, akár mely könyörgésre-is nem mindgyárt távo-za kodgyék hit által, és az Istennek segítségére néz-
zik-e a' Sátán. Lásd a' leczkét. (2) Hogy mentűlen: a' maga erejét mindenkor semmiben tudgya:
közlebe az az idő, annál bőnyűbben dühösködik, minden nehéz dolgokat bekével el-vifellyen, és men-
Jel. 12. v. 12. Le-szállott az ördög ti hozzátok, nagyjél inkább háborgattatik, annál forróbban és fõrgal-
haraggal tellyes, úgy mint ki tudgya, hogy kevés idejénatoflabban imádkozzék. (3) Igyekeznek azon-is az
vagyom. Isten, hogy az embert annál nagyobb alázatoságra ta-

Azt mondod: *Nem-is kell hát addig könyörögni a' Isten, hogy az embert annál nagyobb alázatoságra ta-*
Sátán ellen, míg az ő néki rendeltetett idő bé nem telik? *mint a' szent Pál Apostolt, a' kit azért csapdof-*
atott a' Sátánnal olyan fokáig, hogy magát felettéb el

FELEL. Kell. 1. Mert gyakorta nincsen mi né-le hidgye: mint a' leczke bizonyítja.

FELEL. Kell. 1. Mert gyakorta nincsen mi né-le hidgye: mint a' leczke bizonyítja.

künk tudtunkra az ő néki rendeltetett idő. 2. Mert

az idő alatt-is szükség az, hogy mi gyakoroljuk ma-

gunkat az imádkozásban. Szüntelen imádkozzatok,

azt mondgya az Apostol, 1 *Theff. 5. v. 17.* 3. Mert

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

szükséges minékünk az Istentől azt kérnünk, hogy ha

H A S Z N A I.

I. Tanítás. Tanúllyuk-meg hát ebből a' Tanúság-

ól. 1. Hogy még a' Sátántól való meg-fabadulált-

há-val kell minékünk az Istentől kérnünk, mint fok

gyéb áldást Istennek, tudni illik (1) Ha tetűk If-

ennek minket erre vagy amaz időre az ő kifizeti alól

meg-fabadítani. (2) Ha a' Sátántól való meg-faba-

dulás nekünk erre vagy amaz időre idvesleges lejd:

Mert bizony nem mindenkor volna idvesleges. El-

innök magunkat ottan ottan: és bizony nem tudom,

mitső

mitsoda tökéletességet nem igérnek magunknak ez en e' világon, hogy ha a' Sátántól gyakor csapdosáso-
kal arczul nem veretnénk.

2. Jollehet a' Sátán könyörgéssel meg-győztetett ottan ottan, (minek okáért-is borgalmatolon intette tünk az ő ellene való könyörgésre, *Mat. 26. 41. Eph. 6. 16.*) mind azon által fokkor fokáig-is a' könyörgő által-is úgy el nem tapodtatik, hogy ottan ottan ujjab harcra fel ne támadgyon ellenünk, az az: fokig sem győzhettük meg tellyes győzelemmel, magunktól úgy el nem űzhetjük, hogy továbbra meg ne kifirtsen bennünket. *Miért?* Azért, mert a' Isten nem mindenkor felel úgy a' Sátán kifirteti a' könyörgő embernek könyörgésére, hogy azt mentek el-fordítsa róla; hanem még az után továbbra-is rajtartya, az ő bölcs tetésé s' végezése szerint.

KERDED: *Mire való hát a' tellyes győzelem el a' Sátán ellen való könyörgés?*

FELEL. Már állottunk arról valamit ide fellyek mind az által állunk ez úttal többet-is. (1) Azélt abban és azzal mutattyuk meg, hogy mi még tellyes feggel az Istentől el nem fakadtunk, s' a' Sátánnal egészen és tellyességgel meg nem egyeztünk: mert a' megállott vár valaig Ura segítségét kívánnyá, mind a' dig Urához való hűségét mutattya. (2) Az illyen könyörgéssel ha a' Sátánt bintén egészen meg nem győztük-is, avagy csak febeket bizony nagyokat ejtünk rajta. Mert mind annyifor elméinket el-vonbuk az fugalástól, s' azzal meg-mutattyuk, hogy nem tetszünk nekünk azok, a' mellyeket nekünk az a' hiteltel-

tanácsol. Nincsen pedig semmi soha, a' mi inkább meg-
tebebsítene őtet, s' el-futtatná mi tőlünk, mint az ő fugalásinak lelkes meg-vetése, *Lásd, Mat. 4. 10, 11.*
Csak azt-is jó az ellenfégre löni, a' mi meg-sebbsíti őtet. 3. Mert ugyan azon könyörgés léhen az, a' ki még jövendőben a' Sátánon tellyes győzedelmet véhen. Mert ugyan-is olyan az a' könyörgés, a' melly Istent előtt nem mégyen öröcké való feledékenységgben. Nem el-felejtett, hanem csak felre tött *supplicatio* az, mellyre az Ur Isten idővel adgya ki a' tellyes választ. *Lásd, Sol. 145. v. 19.* 4. Ha Istentől menten tellyes diadalmot nem nyer, kétség-nélkül nyer segítséget és erőt az harcra, és hogy az Isten így felellyen mi nekünk-is: *Elég te nekem az én kegyelemem.* Sőt a' tellyes győzelem előtt való könyörgés nyer Istentől fok-asatán való győzedelmet, ha mindgyárt tellyes haddal való győzedelmet nem-is.

II. Feddés. Meg-feddi e' Tanulág azokat (1) A' kik annyira alá adgyák magokat a' Sátánnak, hogy az ellen az Istennek még csak edgy igétskével sem könyörögnek. Nem csuda, hogy azon a' semtelen Lelken soha sem diadalmaskodnak: mert ugyan-is az Istennek fellyeb elő fámlált fegyverein kívül, könyör-
és febebsíti a' Sátánt, s' könyörgés-is veri a' földhöz.

Homnan származik az némelylekben, hogy a' Sátán ellen soha sem könyörögnek? Fel. 1. Hogy im az Isten mindgyárt tellyes választ nem ad a' Sátán kifirteti alatt évőknek könyörgésekre. 2. Hogy magok szeretik azt, a' mire a' Sátán őt tökélli őket. 3. Hogy nem félnek a' Sátántól, hogy meg-győzhesse őket. 4. Hogy

magok javára magvarazzak annak kisírtetit: és a' mit az Igevall, hasznosnak és idvefflegének itilik lenni. 5. Talám nem-is tudják, hogy könyörgéssel kellene a Sátánnak ellene állani. 6. De talám nem-is tudják, mitsodás könyörgéssel kellene a Sátán ellen Isten előtt esedezni.

(2) A' kik minck-utánna valami kevés ideig könyörgettenek Istennek a' Sátánnak rólók való el-fordításért, hogy im az Isten kívánságokat menten meg nem adta, meg-fünnnek oltán a' Sátán ellen való könyörgéstől. Ki-fakadnak az ilyen emberek nehézz pánsolkodásokra: és sokszor olyan sokat balastanak ki hájokból, mellyek kétségben esett embereknek bavaai, természetek szerint. A' Sátántól vadnak pedig azok-is: úgy-mint: *Nincsen Isten: Nem szabadíthat meg a' Sátán kezéből: El-hagyott engemet az Isten: Nincsen hitem: Meg-vettetett vagyok, &c.* s' Nyilván ezek-is a' gondolatok okai annak nagyobb részint, hogy sok ember meg-fünnik a' Sátán ellen való könyörgéstől.

III. *Intés.* I. Ember! Ha az Isten a' te könyörgésedre a' Sátánt te tőled menten el nem fordította, mi helyen te annak te rólad való el-fordítását kívánod reménységedet, anihak te rólad való el-fordítása felől te ne tedd, se pediglen kétségben ne esél, vagy az Isten felől, mint ha nem volna Isten, vagy az ő hatalma, segedelme, hozzád való jó akarattya és szerelme, vagy pediglen hitből származott könyörgésednek meg-halgatata felől: mert meg-halgatta az Isten a' Sátán kisírteti alatt a' te könyörgésedet: mind azon által, soká

szerint

szerint, tetszet az Istennek, hogy alkalmas ideig tartóztassa a' Sátánt még azoknak csapdofásában-is, a' kiket ő buzgoan feret, és a' kiknek minden igaz könyörgéseket meg-halgattya. Azt tart-s meg: *Az ötlet szerinteknek az Isten mindeneket javokra szolgálta*, Rom. 8. v. 28.

2. Meg ne fűnnyél a' könyörgéstől, ha valaha nem mindgyárt tetűk-is meg, hogy az Isten meg-halgatott téged: mert nem az a' dolog, hogy Isten nem akarná rólad el-fordítani a' Sátánt; hanem hogy csak el-halasztotta annak rólad való el-fordítását. Könyörögj azért mind addig, míg nyilván meg-látjuk, hogy könyörgésedben meg-halgatot az Ur Isten téged. *Zörgezzetek, és meg-nyitattik ti néktek: Azt hadgya az Ur Isten, Luc. 11. v. 9.*

KERDED: Mit kérjek ilyen állapotomban könyörgésben az Istenről?

FELELET. 1. Ne vigyen tégedet a' kisírtetben, *Matt. 6. 13.* 2. Ha a' kisírtet miá bűnben estél, hogy az Ur Isten azt te néked bocsássa-meg, *Matt. 6. 12.* 3. Ne hadgyon-el téged az Isten ilyen nagy harczodban, mint a' Dávid könyörög, *Solt. 27. v. 9.* *Ne hadgy-el engemet én idvefflegemnek Isten.* 4. Ha nem tetűk Istennek tégedet egészen mindgyárt meg-fordítani a' Sátántól, bár csak a' tessék ő felségének, hogy téged elégedendő segétséggel végyen körül. Mondgyad segény Lelek: *Légy segítségem, Uram, énnekem: mert hijsában való az emberi segítség*, *Solt. 60. 13.* 5. Hogy a' Sátánnal való kemény harcban meg-gyenűlt hitedet erősítse-meg, hogy az el ne fogdjon, mint

G 2

Sz.

Szent Peternek meg-ígérte a' Chrístus, *Luc. 22. 31.*
 6. Hogy az időt ő Fellege közelítse-el, mellyben eze
 a' régi, álnok és mérges kígyón egészízen-is győze-
 delmeskedheffél, AMEN! *Jövel Uram Jesus!*
 A M E N!

A' SATAN KISIRTETIRÜL

való Ötödik

PREDIKACIO

TEXTUS.

2 Cor. 12. v. 7, 8, 9. *Adatott nékem hegyes ösztön, mell-
 az én testemben ragadott, a' Sátánnak Angyala mondgya
 hogy engemet csapdósna, hogy felettébe ne bídjem
 magamat. &c.*

Ikron a' Szent Pál az Istennek
 háromszor könyörgene, hogy el-távozzon, úgy-mint: *Csel. 14. 26. 2 Tim. 2. 1.* Sőt az Isten-
 nek ő töle a' Sátánnak Angyala, meg-érnek egyéb ajándéki-is, ezokáért kegyelemnek nevezet-
 tők a' fellyeb való tanításban, hogy az Istennek, *2 Cor. 4. 15. és, 9. v. 8. Eph. 4. 7.*
 ten felelt ugyan neki az ő könyörgésére; de mind az-
 által, nem azon formában, a' mellyben ő kívánnya va-
 ról mondgya az Isten, hogy abban végeztesse-el az ő erejét
 la, mert a' Sátán Angyala nem fordított mindgyárt-
 el róla; hanem csak a' mint Istennek tettét. Nyugtá-
 tyá azért az Isten őtet az ő kegyelmén, s' okát-is ad-
 gya azon nyugtató intéseinek, a' mikor azt mondgya
*Elég te néked az én kegyelmem, Miért? Mert az én
 eröm erőtlenség által végeztesse-el.*

Részenként kettő vagyon itt:

- I. Az Istennek nyugtató intése, ezekben az igék-
 ben: *Elég te néked az én kegyelmem.*
- II. Azon Isten nyugtató intéseinek oka, ezekben
 a' szókban: *Mert az én eröm erőtlenség ál-
 tal végeztesse-el.*

KERDES: 1. Mit ad itt az Isten a' Pálnak elei-
 ven az ő kegyelmének nevezetir?

FELEL. Az ő kegyelmes segedelmét, mint ha így
 bolla: *Elég te néked az én segedelmem.* Nem igéri
 az Isten, hogy menten el-véssz róla a' Sátánt, hanem
 csak azt, hogy annak kisírteti alatt meg-segíti őtet.

Miért nevezetetik ez a' segedelem kegyelemnek? Fel-
 Azért, mert kegyelemből bókott fármazni. Innen
 mondgya az Apostol maga-is: *Kegyelemből vagyok a'
 mi vagyok, az az: az Istennek kegyelemből fármazott
 segítségé által vagyok a' mi vagyok, 1 Cor. 15. v. 10.*

Ezen értelemben nevezetetik az Isten kegyelme másutt-
 is, úgy-mint: *Csel. 14. 26. 2 Tim. 2. 1.* Sőt az Isten-
 nek ő töle a' Sátánnak Angyala, meg-érnek egyéb ajándéki-is, ezokáért kegyelemnek nevezet-
 tők a' fellyeb való tanításban, hogy az Istennek, *2 Cor. 4. 15. és, 9. v. 8. Eph. 4. 7.*

KERDES: 2. Hát mitsoda erőtlenség az, a' melly-
 ről mondgya az Isten, hogy abban végeztesse-el az ő erejét?

FELEL. Nem a' véték, a' melly-is erőtlenségnek
 nevezetetik, *Esa. 53. 3.* Sem nem a' világi nyomorú-
 ság, mellyet-is erőtlenségnek nevezetivel ad elő gya-
 korta a' bent Irás, mint, *Matt. 8. 17. 2 Cor. 12. 11.*
 s' Ez értelemben a' Chrístusnak-is tulajdonítatik erő-
 tlenség, *Sid. 5. 2.* hanem az embernek valamely dol-
 lognak meg-berzésére, meg-tartására, végben vitelére

Ré

G 3

és elő

és elő mozdítására való elégtelensége s' maga tulajdon erejében való meg-fogyatkozása, mint ha azt mondaná volna az Ur Isten: *Elég te nekem az én kegyelemem*, mert az én erőm az embernek maga javaira való elégtelenségében, s' maga tulajdon erejében való meg-fogyatkozásában végeztetik-el. Illyen értelemben mondá Ildvezitőnk, hogy a' kisírtetekben a' lélek kétségbe esik a' test erőtelen, az az: a' végiglen való meg-állás ö magától elégtelen, *Matt. 26. 41.* Ezen értelemben tulajdonit mindnyájunknak erőtelenséget a' könyörgésben fent Pál-is, *Rom. 8. 26.* *A' lélek-is segéll mi erőtlenségünket*, az az: a' mi könyörgésre való elégtelenségünket.

KERDES: 3. *Mi módon végeztetik-el ez által a' emberi erőtlenség által az Isten ereje?*

FELEL. Mint az hit el-végeztetik a' cselekedetek által, *Jac. 2. v. 22.* Tudni-illik, hogy meg-ismértetik és nyilván valóvá tétetetik a' cselekedetek által. s' Ez-is ám annak az oka, miért az Apostol a' cselekedetek nélkül hitivel kérkedő embernek azt kiáltja a' 13. dik versben: *Mutasd-meg nekem a' te hitedet cselekedetek nélkül, s' én-is meg-mutatom te nekem az én hitemet az én cselekedetimből.* Az Isten ereje-is meg-ismértetik és ugyan nyilván valóvá tétetetik az emberi erőtlenségnek alkalmatosságával: úgy annyira, hogy a' nyomorúságban, szükségben, és nevezet szerint, a' Sátán-kisírteti alatt lévő ember maga erejében veszi, hogy az ő szabadulására s' meg-maradására Isteni erő kell: s' akkor tud azért leg inkább könyörgeni. Lásd, *Sol. 60.* az Isten-is pedig ott igyekezi el-kezdeni az ő erejét, az a' hol az emberi erő az embernek a' maga fenei előtt-is éppen

ben meg-fogyatkozott. Lásd példát, 2 Kir. 19. 1-4.

TANUSAG.

Az Isten a' Sátán kisírteti alatt meg-segíti ugyan az ő hiveit: mind azon által sokszor nem előb kivált-képpen való segéd-mével; hanem éppen csak akkor, mikor immár az emberi erőtlenség világosan meg-tetűzet.

Meg-tetűzik a' Leczkéből: Mert segítség-gel lön Isten az Apostolnak, mikor immár az ő erőtlensége világosan ki-tetűzék. Amaz nehezkes Afzfzonymnak-is segítség-gel lön, mikor igen igen erőtelen volna 1. a' szülésben, *Jel. 12. 4. 5.* 2. A' Sárkány előtt való el-szaladásban, *vers. 13. 14.* 3. Az utánna öntetett víztől való meg-menekedésben, *vers. 15, 16.*

O K A L.

I. Mert oílyankor az Isten segítése leg szükség-nyomorúságban, szükségben, és nevezet szerint, a' Sátán-kisírteti alatt lévő ember maga erejében veszi, hogy az ő szabadulására s' meg-maradására Isteni erő kell: s' akkor tud azért leg inkább könyörgeni. Lásd, *Sol. 60.* az Isten-is pedig ott igyekezi el-kezdeni az ő erejét, az a' hol az emberi erő az embernek a' maga fenei előtt-is éppen

nck

néki leg fűlkésefelebek lenni. Lásd, 4 Cor. 6. 2. lemetes időben halgattalak meg tégedet és az idveff napján tölttem jól te veled.

II. Mert akarja az Isten a' Sátánnak kisergeti nyögő embert, annyira az ő hatalmának és hatal segítségének ismételre vinni, hogy az a' Sátán való meg-fzabadulását, és azon vött diadalmát, és az Isten kegyelmének és hatalmas segítségének nüllya és tudgya-is tulajdonítani, mint Dávid elgeitől való meg-fzabadulását, Solt. 3. 5. A' febor a' szabadtás; főt tellyes győzedelmét, Solt. 144.

HASZNÁI.

I. Tanítás. Tanúlluk-meg hát innét. I. Ho a' mikor leg nyilvánban meg-látjuk a' mi erőtelni giunk az Ördöggel való harczban, akkor vagy on közeleb, s' közelebb-is remélhetni az Istennek seg fegét: mert a' mint hogy az ő erejét erőtlenség ál végezi-el: azon-képpen akkor fokott leg inkább seg feggel nni az Ördöggel való harcz alatt bádogyadoz begény lelknek, a' mikoron néki minden emberi erő je immár öfve töredezett. Ackor mondhatni ama immár el-rémült és majd csak veendő felben lévő le lcknek-amazt: Ne fély, meg se retteny ettől a' nagy s káfától: Mert nem se harczolj vellek, hanem az I ten, 2 Chr. 20. 15. Ackorra tartya az Isten amaz biz tató igeretit: Mindő járást fel-kelek, és meg-fzabadi rom azokat, kiket torben eittet az ellenség, Solt. 12. 6.

2. Erőtelen légyen bár az ember, a' kinek tufako dala támadt az Ördöggel, mindazonáltal, csak légyen az I

Istennek választotti közzül való, soha (a' mint már előtt-is meg-mondottam) egész győzelemmel meg nem győztetik az ördögtől: mert nem hadgya az Isten az ő gyenge edénnyét; hanem hatalmasn káb meg-segíti, kiváltképpen haláttya, hogy im-nár nyavalyás csak fíntén fílyledez. E' kívántatik-meg gyenge edényben, hogy a' Sátánnal fímben akar-n menni, fíallyon fímben véle az Isten nevében, mint Dávid a' Goliattal, 1 Sam. 17. 45. Mert erős orony az Urnak neve, el-annyira, hogy ha az igaz ahoz olyamodik, bátorfágos léssen, Péld. 18. 10.

KERDED: Vallyon mikor jár az ember a' Sátán kisergeti alatt leg nagyobb erőtlenségre?

FELEL. (1) Mikor sokáig fíraftatik a' Sátántól: mert olyanná les ackor, mint amaz ölyvtől sokáig kergettetett Galamb. Léheg, piheg, s' fíarnyait-is le-bocsáttya. (2) Mikor a' Sátán olyakat vét eleiben, a' melyekre soha magától meg nem tud felelni, s' csak nem el-borittatik az edgy másban fítköző veendőmes gondolatoknak habjaitól. (3) Mikor olyan fokot-lan dolgokkal próbálgattatik a' Sátántól, a' melyeket ő tellyes életében másokban sem nem látott, sem nem hallott. Ezek köziben valók amaz irtóztató gondolatok az Isten, és az ő törvénye ellen. Kéféb volna a' jó lélek edgy fíem-pillantásban meg-halni, hogy sem ezeket még csak edgy fíempillantásig-is elméjében bo-csátani. De nem tehet róla, mert mint valami villa-mált, ugy bocsáttya-bé azokat a' Sátán az ő elméjében. (4) Mikor nem csak belől a' fíivben, hanem ki-vül-is fíaggattya őtet a' Sátán az ő tagaiban, vagy világi

jávaiban: mert akkor sem kívül, sem belül semmi békessége. Mind az által, a' könyörülő Ur Isten mind ezekben-is, az ő hiveinek segítségével lében. Lásd ide *Ésa. 40. v. 28. 40.*

II. *Feddés.* Feddi e' Tudomány azokat az embereket. 1. A' kik magok erejéhez bizván, meg sem várják az Urnak segítségét, hanem már annak előtt te szemben főkelének a' Sátánnal. Így cselekedék Eva, a' mi első Anyánk, s' rozsfűl-is vővé hasznát. Az Ur-é ebben az harcban mind az erő, mind a' segedelem, s' mind pediglen a' győzelem adás. *En nálam nélkül, így áll az UR JESUS, semmit sem tehettek, Jan. 15. v. 5.* Nem hijában mondgya Mozes: *Ha a' te orzádnak nem jár mi előttünk, ne vigy ki minket ez helyből, Ki-jöv. 33. v. 15.* Dávid-is pediglen: *Te benned bizván erőssen cselekezzünk, és ő (az Isten) el-tapodgya a' mi ellenségünket, Solt. 60. 14.*

2. A' kicsiny hitű és gyenge bívű embereket, a' kik öfekben vévén, melly erőtelenek ök a' kisirtőnek meg győzésekben, elméjekben el-bágyadnak, és az Ördögön való diadalom felől majd többire kétségben esnek. Mert az Ur Isten meg-segíti az ő meg-kisirtetett hiveit, kívált-képpen mikor láttya, hogy a' Sátánnak meg-győzésekben egészen ki-mutatta már magát az emberi erőtlenség. Nem kellene hát minden reményeket le-tenni, hanem inkább büntelen kellene nézni az Isten segítségére s' várni az Istennek segítő seregeit, semmir benne nem kételkedvén, hogy az Isten neki-ök az ő nagy főkségekben segítséggel nem lenne; mivel hogy azt az Isten meg-is igérte az ő hiveinek, *Solt. 34. v. 20. és, 40. v. 15.*

III. *Ir*

III. *Intés.* 1. Mikor az ellenfelet közel látod te szegény Lélek, és amaz régi kigyónak fűvöltése immár a' te fűleidben zengedez, annak meg-győzékere a' magad erejének semmit se tulajdonits, sem pediglen véle vakmerő-képpen szemben ne szökellyel, mert meg-csal téged a' magad ereje, és féld, hogy a' kisirtőnek ne szolgállyon az őt özetne ki-menetele.

Azt mondod: *Mit cselekedgyem tehát, mikor ő én velem szemben akar szállani?* Felel. Az Isten segítségét várjad, mint a' Dávid hadgya, *Solt. 27. 14.* Mert ő minden kétség-nélkül segítséggel lében, a' te benned lévő emberi erőtlenséget látván. Az Ur te néked őrizöd: az Ur te néked árnyékol, és a' te job kezéd felől vagyon. Az Ur meg-őriz tégedet minden gonosztól: meg-örizi a' te lelkedet, *Solt. 121. v. 5, 6.* Kiáltsad erőssen: *Légyen a' te kezéd nekem segítségű, mint a' Dávid, Solt. 119. 173.*

Azt mondod: *Jobb volna az Isten segítségét várnom; de az Isten azt sokszor késleli?*

FELEL. Meg-felel erre-is te néked Habakuk, a' midőn azt mondgya: *Ha késendik-is az Ur segítsége, várjad azt, mert kétség-nélkül meg-lészen, és nem késik, Hab. 2. 3.* En-is azért adom te néked tanácsul im e' következendőket:

1. Mind addig várjad az Isten segítségét, miglen el-jű, ha bintén, eléb el nem jű-is; hanem csak halálos orájára.

2. Ez alatt a' te várakozásodnak egész ideje alatt csak kerüld az ellenfelet, s' kívált-képpen *disputatio*-ban, vételkedésben ne erekedgyel vele: mert

H 2

mivel

mivel hogy álnok *Disputator*, halóban keriti lelked ismeretét. Soha ez-iránt ebedből ki ne essék Eva: mert ő jollehet igen nagy bölcs *Asszony* vala, ugy annyira, hogy az ő bölcsességének a' morfalékja-is alig vagyon te benned, mind az által a' Sátánnal főban es vételkedésben eredvén, gyalázatosan meg-győzötteték a' Sántától, s' lón a' bűnök oka, *Ter. 3. 1-6. 1 Tim. 2. 14.*

Azt mondod: 1. *Lám Christus Urunk-is disputált az ördöggel?*

FELEL. 1. Christus Urunk nem féltette magát a' büntől: mert ő *vérkezhetetlen ember* volt, *Sid. 7. 26.* De te olyan vagy, a' kihez minden *sem-pillantásban* hozzád fér a' vétek, *Jac. 3. 2.* 2. Christus Urunk minden tudó Isten lévén, által értette a' Sátánnak minden *mélysegeit*, *Jel. 2. 23.* De te annak kissébbik részét-is alig látod által.

Azt mondon: 2. Hát ugyan semmit se felellyek az ördögnek, mikor valami olly dolgot vét előmben, minémű az, mikor azt mozgattya: *Te goromba, Nincsen Isten: Nem szabadíthat-meg tégedet; Elhagyott tégedet; Nincsen néked hited: Héjjiában könyörögsz te: Meg-vettetett vagy te &c?*

FELEL. Gyengefejedet ismervén, dugd-bé ezekre mind két füleidet: mert job te néked ezeket még csak nem-is hallanod, mint sem ezokról ő véle csak edgy szem-pillantásig-is sőt háporitanod. Avagy: mondgyad mindenikre: *Hazudtz, hazudtz, hazudtz,* s' azzal csak fordúlly-el tőle: *Ne főlly te többet.*

3. Míg fel-virrad az Isten segítségének kívánatos napja, ferez te magadnak lelki bölcseliséget, és magadat

dat abban naponként tökelletefebb-é tegyed: mert *életnek fája az azoknak, a' kik meg-kapcsollyák ötet,* *Lásd, Péld. 3. 13-18.*

4. A' te fővedre olly forgalmatosan vigyáz, hogy abban a' Sátán, ez az útálatos fene vad, még csak legkissebb fétket-is ne csinálhasson magának. Ide való a' Salamon intése, *Péld. 4. v. 23.* Ez rontá ám-el Judást, hogy az Isten segítségének előtte bé-bocsátá a' Sátánt az ő fővében, *Jen. 3. v. 2.*

5. Edgyik főhászkodásod ugyan a' másikat érje, a' kívül az Istent a' segedelemre siettetted a' Dáviddal mondván: *Siefs az én segítségemre, oh URAM, én szabadítóm,* *Solt. 38. 27.* Vagy: *Kellessék URAM, te néked az én meg-szabadulásom: te Uram az én segítségemre siefs,* *Solt. 44. v. 14.*

6. Mikor pedig az Isten a' te főhászkodásidra még sem fordította-el a' Sátánt, fordits ezt a' leczkét, s' halljad hála-adással az Istennek gyönyörűséges feleletit: *Elég te néked az én kegyelmem: Mert az én erőm erőtlenség által végeztetik-el.*

7. Józan légy és vigyázz, az az: se hortúl sem pediglen e' világi forgalmatosságátul meg ne résegedgyél, s' azomban mind testedben lelkedben vigyázz, *1 Pet. 5. v. 8.* Tudod te magad azt, hogy a' részlegleg és vigyázatlanlag immár-is fok embert el-vesztett.

II. Midőn te magad meg-tapaftaltad a' te erőtlenségedet, s' nem-is külföldben léhegsz, péhef, fárnnyaidat-is el-erectvén, mint amaz ragadozó madártul a' fokáig való üldözéssel el-bődgызtatott galamb, hidd-el, hogy nem mebbe van a' segedelem: mert bizony

nyal az ajtó előtt áll a' meg-segítő Jehova. Illyen el-
bágyadt és csak az ő segítségére forúlt állapottyában
boka ő gyakorta az embert meg-segíteni, még a' Sa-
tánnak kisírteti alatt-is, a' mint a' Tanúság tartya. Ő
a' meg-fáradotnak erőt ad, és a' kinek nősen ereje, an-
nak erejét meg-fokasítja, Esa. 40. 29.

III. Midőn erőtelen vagy és majd mint edgy min-
den Isteni segedelemtől meg-fosztattatónak itélhet-
néd magadat a' Sátán kisírteti alatt, ne itélly ugy magad
felől, mint ha az Isten segítségével egészen meg-fos-
tattál volna: mert koránt sem. Oda lennél bizony
edgy sem-pillantásban, ha az Isten kezét alattad nem
tartaná. *Nem hadgya-el soba egészen Isten az ő örök-
ségét, Solt. 94. v. 14.*

KERDED: *Honnan tudhatom én azt meg, hogy az
én nagy kisírtetimből még tellyességgel meg nem foszta-
tam az Isten segítségét?*

FELEL. Meg-tudod azt innét: (1) Ha még a' te
akaratom egészen meg nem edgyezett a' Sátánnak aka-
ratyával, mert az olyan jó akarat Istentől vagy, s'
az Isten segítése, Lásd, *Phil. 2. v. 13.* (2) Ha fok
hitetlen gondolatokat, melyeket a' Sátán bocsát a' te
szívedben, az Istennek és a' jóágos cselekedetnek ke-
relmétől víseltetvén, véghez nem vísfész: mert, hogy
azokat véghez ne vigyed, Istentől vagy, és Isten se-
gítése. Lásd, *1 Sam. 25. 34.* (3) Ha erősen kí-
vántsz a' Sátánnak kisírteti alól mentül hamarab meg-
habadulni: mert az-is az Istentől vagy, s' az Ur Is-
ten segítése, mint a' Lecáke bizonyította. (4) Ha ot-
tan ottan nagy buzgólagosan kéred az Istent, hogy a'

Sátánt fordítsa-el rólad: mert az-is az Istentől vagy
s' Isten segítése. Ő az, a' ki minket könyörgeni tan-
nit, *Rom. 8. v. 26.*

Azt mondod utólyára: *Edgy dolog igen gyötör en-
gemet, hogy én olyan dolgokat kenszerítettém gondolni
az Isten ellen ottan ottan, a' melyekre ugyan meg-rese-
ket nékem egész testem?*

FELELET. En-is edgyre kérlek tégedet. Azokat
a' te gondolatidat az ő nevekről és nemekről ezen e' vi-
lágban senkinek-is meg ne jelentsed: mert okot adtál
arra, hogy más-is ugyan azonokat, avagy azokhoz
hasonlókat gondollyon ottan ottan a' Fellegetes Isten
ellen. Tarts-meg ezeket azok ellen. (1) Ha te azok-
ban meg nem edgyeszt a' Sátánnal, egyedül csak az ő
bünei léteznek azok, és nem a' tiéd. (2) Te, mivel
hogy kézfzéd volnál edgy sem-pillantásban meg-halni,
mint sem olyan dolgokat gondolni, hasonló vagy azok
alatt a' Mátyromokhoz, a' kik kézfzebbek Istennek
meg-halni, mint sem őtet, minden érdeme kívül, va-
lami módon káromlással illetni. (3) Mivel soha a' Sa-
tánnak ezeknél tűzfzéd nyilai nincsenek, ezek ellen
leg inkább fel-öltözzed az Isten fegyverét, és imádko-
zál-is leg-buzgólagosabban, s' meg-látod, miképpen
az Ur meg-segit tégedet, és be-zárva azok ellen bi-
vednek ajtaját, Ő-ök életre nézendő szent gondola-
tokkal tölti-bé a' te szívedet, AMEN!

A SATAN KISIRTETI

ellen való

K Ö N Y V R G E S.

Ram J E S U S, a' ki engemet nem
 csak teremtetél, hanem meg-is váltottál
 irgalmaságnak Istene vagy te, és az ő foró
 gattatásokban s' lelki harczokban te hoz-
 zád folyamodóknak erős gyámola, te néked, Uram Iste-
 nem, alázatosan reménykedem, ne hadgy-el engemet fzo-
 rongattatófomnak és lelki harczomnak idején; hanem
 állj mellém erős lelked által, és te magad viaskodgyál é-
 rérttem az én lelki ellenségit ellen. Háborgat engemet
 te, én édes meg-váltóm: háborgat e' világ; de minde-
 neknek felette fel-emelte magát ellenem a' pokolbéli Sa-
 tán. Mint hegyes őfztön a' testemben ragadott, és erősse-
 ejjel nappal csapdos engemet. Szüntelen kizsztat a' bűnre
 és annak utánna a' kétségben eséire. Meg-térnek, szerez-
 mes J e s u s o m, te hozzád; de térefemiet meg-akadályozz-
 főt nem-is vétenék Felfegyed ellen; de ott-is hálójában ki-
 rit be engemet; az hol ingyen meg sem tudnám gondolni.
 Oh én idveffégemnek Istene, ne hadgy-el engemet! T-
 vagy az én erősségemnek Istene, s' miért vetnél-el maga-
 tól engemet? Adgy énnékem Uram diadalmat ezen a'
 álnok kigyón: adgy erős lelked és szívbeli bátorfágod mir-
 den practikai ellen. A' te jó lelked vezérellyen engemet
 én Istenem, egyenes úton. Uram! biztals engem, mi-
 kor a' Sátán rettent. őriz engem esettől, midőn el-cjter-
 igyekezik. Erőssíts-meg szerelmedben s' félelmedben
 mikor ő engemet ezektől el-akar szakasztani. Hírfem, I-
 sten, te meg-rontottad őtet: adgyad azért, édes meg-Vál-
 tóm, hogy ez az úndok Lélek az én lábaim alatt-is, romol-
 hasson-meg hamar. Tied vagyok, mert meg-váltottál en-
 gemet én idveffégemnek Istene. Szabadíts-meg tehát en-
 gemet az én lelki ellenségitől, hogy naponként félelem-
 mel és rettegéssel ki-munkálkodhassam lelkem idvef-
 ségét, A M E N!